

Magnus Hauan
Sondre Sollesnes

Formidling av vesentlighetsanalysen- og prosessen:

En innholdsanalyse av selskaper notert på Oslo
Børs

Masteroppgave i Regnskap og Revisjon
Veileder: Anders Berg Olsen

Mai 2023

Magnus Hauan
Sondre Sollesnes

Formidling av vesentlighetsanalysen- og prosessen:

En innholdsanalyse av selskaper notert på Oslo Børs

Masteroppgave i Regnskap og Revisjon
Veileder: Anders Berg Olsen
Mai 2023

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Fakultet for økonomi
NTNU Handelshøyskolen

NTNU

Kunnskap for en bedre verden

Sammendrag

Denne masteravhandlingen undersøker i hvilken grad selskaper notert på Oslo Børs formidler om vesentlighetsanalysen- og prosessen i bærekraftsrapporten deres.

Av lovpålagt ikke-finansiell rapportering foreligger det pr. dags dato kun krav fra regnskapsloven §3-3 c vedrørende redegjørelse om samfunnsansvar. Rapporteringen utover dette, og herunder vesentlighetsanalysen, kan dermed betraktes som et frivillig grep fra selskaper.

Forskning fra ulike land har sett på hvilke motivasjoner, gjennom ulike teorier, som ligger bak rapportertingsviljen på vesentlighetsanalysen. Det er i tillegg undersøkt hvilke rapport- og selskapskarakteristikker som kan drive dette. I norsk sammenheng derimot, er dette området lite forsket på.

For å svare på problemstillingen og forskningsspørsmålene våre, benytter vi oss av indeksen til Ruiz-Lozano et al. (2022), og gjennomfører en innholdsanalyse av bærekraftsrapportene for regnskapsåret 2021. Utvalget består av 201 selskaper som pr. 31.12.2021 var notert på Oslo Børs. I tillegg benyttes OLS-regresjon for å undersøke hvilke karakteristikk som driver formidlingen.

Funnene våre tilsier at det ikke er et problem for selskapene å identifisere og rapportere på vesentlige emner. I lys av legitimitetsteorien viser resultatet derimot et større informasjonsgap om den underliggende prosessen. Studien viser også hvordan selskaper som velger å få rapporten attestert, kan vise til en grundigere formidling vedrørende vesentlighetsanalysen. Videre ser man av resultatet at større selskaper, og selskaper med en høyere marked-til-bok, viser til en større formidling.

Abstract

This master thesis aims to examine the extent to which companies on Oslo Stock Exchange disclose about the materiality analysis and process in their sustainability report.

As of today, the only requirement for non-financial reporting in Norway comes from the Norwegian Accounting Act §3-3c which requires firms to disclose about their social responsibility. Any sustainability reporting beyond this, including the materiality analysis, can thus be regarded as a voluntary move by companies.

Research from different countries has explored various theories to understand the motivations underlying the willingness to report on materiality analysis.

It has also been investigated which report and company characteristics can drive this. In the Norwegian context, on the other hand, little research has been done in this area.

To answer our problem and research questions, we use the index of Ruiz-Lozano et al. (2022) and conduct a content analysis of sustainability reports for the financial year 2021. The sample consists of 201 companies which per 31.12.2021 were listed on the Oslo Stock Exchange. In addition, an OLS regression is used to examine the determinants of materiality analysis and process disclosures.

Our findings suggest companies do not have issues identifying and reporting on significant topics, but in light of legitimacy theory, the result shows a larger information gap about the underlying process. The study also shows how companies that choose to have the report assured, refer to more comprehensive disclosure regarding the materiality analysis. Furthermore, the results show that larger companies with a higher market-to-book ratio, show greater sustainability disclosure.

Forord

Denne masteravhandlingen markerer slutten på vår toårige masterutdanning innenfor regnskap og revisjon (MRR) ved NTNU Handelshøyskolen i Trondheim.

Oppgaven har til tider vært krevende, men samtidig utrolig givende. Vi sitter igjen med et verdifullt læringsutbytte som vi nå ved nye karriereveier vil dra god nytte av.

Vi vil rette en takk til vår veileder Anders Berg Olsen som har bidratt med gode diskusjoner, konstruktive tilbakemeldinger og gode råd.

Innholdet i denne oppgaven står for forfatterens regning.

Trondheim, 25. Mai 2023

Magnus Bygdnes Hauan

Sondre Gundersen Sollesnes

Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	1
2. Teori og litteraturgjennomgang.....	5
2.1 Bærekraftsrapportering.....	5
2.3 Teoretiske forklaringer på frivillig rapportering.....	8
2.5 Vesentlighetsanalyse.....	13
2.6 Attestasjon.....	16
3. Metode.....	19
3.1 Utvalg og datainnsamling.....	20
3.2 Fremgangsmåte innholdsanalyse.....	20
3.2.1 Fremgangsmåte Indeks-score system.....	22
3.3 Kvantitativt supplement.....	30
3.3.1 Valg av kontrollvariabler.....	31
3.4 Forskningskvalitet.....	34
3.4.1 Relabilitet.....	34
3.4.2 Validitet (gyldighet).....	36
4. Resultat.....	38
4.1 Resultat fra innholdsanalyse.....	38
4.2 Drivere som påvirker formidlingen av vesentlighetsanalysen.....	41
5. Diskusjon.....	44
6. Konklusjon.....	48
6.1 Videre forskning.....	49
Referanseliste.....	51
Vedlegg.....	61

Tabelliste

Tabell 1 Viser deskriptiv statistikk for vesentlighetsformidlingsindeksen	38
Tabell 2 Viser gjennomsnittlig score om objekt 1 oppfylles eller ikke	39
Tabell 3 Viser resultatet av vesentlighetsformidlingsindeksen	40
Tabell 4 Viser bruken av GRI blant utvalget	41
Tabell 5 Viser deskriptiv statistikk	41
Tabell 6 Viser Pearsons korrelasjonsmatrise.	42
Tabell 7 Viser regresjon for SUM.	43
Tabell 8 Viser variabler	65
Tabell 9 Viser fordeling av industridivisjoner	65

Figurliste

Figur 1 Viser Mowi ASA sin vesentlighetsmatrise.	61
Figur 2 Viser Adevinta ASA sin vesentlighetsmatrise.	62
Figur 3 Viser MTB før og etter winsorizing	63
Figur 4 Viser ROA før og etter winsorizing	63
Figur 5 Viser Gjeld før og etter winsorizing.....	64
Figur 6 Viser størrelse før og etter winsorizing	64

1. Innledning

Formålet med denne studien er å utvikle kunnskap om i hvilken grad selskaper notert på Oslo Børs formidler sin vesentlighetsanalyse- og prosess (vesentlighetsanalyse) i deres bærekraftsrapport, der det undersøkes hvilke rapport- og selskapskarakteristikker som driver formidlingen.

Den ikke-finansielle informasjonen som selskaper rapporterer på har i lengre tid vært assosiert med grønnvasking og informasjonsoverflod (de Villiers et al., 2014; Stolowy & Paugam, 2018). Dette kan potensielt føre til at bærekraftsrapporter blir møtt med kritikk, ettersom de ikke adresserer det som er av vesentlig betydning for interessentene. Kritikken rettes mot hvordan dette kan brukes som et verktøy for å bedre foretakets eget image og omdømme, fremfor å være åpen og transparent om sine aktiviteter (Bebbington et al., 2008; Cho et al., 2015; Michelon et al., 2015).

Calabrese et al. (2016) mener selskapene bør rette et fokus mot å rapportere på emnene som faktisk er vesentlige, slik at de kan oppnå deres mål og håndtere påvirkningene på samfunnet. For at selskapene skal kunne utarbeide bærekraftsrapporter som fokuserer på dette, har diverse rapporteringsinitiativ laget ulike veiledninger som kan følges (Accountability, 2018; GRI, 2021 ; IR, 2021). Fokuset til rapportene må rettes mot emner som er vesentlig, og i følge Puroila og Makela (2019) kan selskaper benytte seg av vesentlighetsanalysen for å skille mellom vesentlig og uvesentlig informasjon. Gjennom vesentlighetsanalysen vil selskaper i samarbeid med interessenter bestemme hva som anses som vesentlig. Likevel fremhever Unerman og Zappettini (2014) at ledelsen i selskapet kan bruke vesentlighetsanalysen som et verktøy for å fjerne negativ informasjon, og vise til en bedre bærekraftsytelse enn hva som virkelig foreligger. Dette er den nevnte kritikken som gjør at utformingen av bærekraft- og vesentlighetsformidlingen kan ses på som en kompleks og kalkulert øvelse. Innholdet i en bærekraftsrapport skal være av både kvalitativ og kvantitativ art, og ved relevant, konsistent og vesentlig informasjon skal brukerne av rapportene ha grunnlag nok til å foreta sine vurderinger (Finanstilsynet, 2020). Implisitt kan dette forstås som at uvesentlig informasjon vil være med på å forstyrre og være unyttig for interessentene. Finanstilsynet (2020) peker på balansegangen mellom det å gi relevante og vesentlige opplysninger, uten at omfanget av informasjon øker.

Forståelsen av bærekraftsbegrepet og hva som er vesentlig har endret seg mye over tid. Etter Brundtlandkommisjonen la frem rapporten «Vår felles fremtid» foran FN sin generalforsamling i 1987 ble dette et vendepunkt på hvordan vi forholdte oss til det. Rapporten har lagt grunnlaget for dagens forståelse av bærekraft som en integrert tilnærming til økonomisk utvikling, sosiale forhold, miljø og hvordan vi kan drive mot en bærekraftig utvikling. Denne tilnærmingen har i mange år vært, og er fortsatt, gjenstand for diskusjon når man snakker om hva som skal være å anse som vesentlig sett opp mot bærekraft.

Brundtland (1987) innleder rapporten med å si at vi som samfunn står ovenfor store globale utfordringer på veien mot et mer bærekraftig samfunn. Den bærekraftige utviklingen er vanskelig for enkeltpersoner å håndtere alene, og kaller på at hele næringskjeden bidrar. Dette betyr at selskaper også har vært, og er, nødt til å omstille seg for å følge normen og kravene som stilles. Følgelig har begrepet Corporate Social Responsibility (CSR) eller samfunnsansvar blitt et populært begrep. CSR blir definert av Christensen et al. (2021) som «Bedriftsaktiviteter og retningslinjer som vurderer, administrerer og styrer et firmas ansvar for og dets innvirkning på samfunnet og miljøet». Basert på definisjonen dreier CSR seg om hvordan selskaper opptrer ovenfor sine interessenter (ansatte, kunder, leverandører og samfunnet), hvor selskaper tar hensyn og ansvar til hvordan deres bedriftsaktiviteter påvirker interessenter og omgivelsene. Det kan føre til at selskaper jakter et bredere mål enn å maksimere markedsverdi, grunnet at de vil møte interessenters behov og forventninger (Christensen et al., 2021).

For å bistå selskapene har FN etablert 17 felles mål sammen med alle medlemslandene, som skal fremme bærekraftig utvikling (FN, 19.01.2023). Selv om disse er et godt utgangspunkt er det fortsatt behov for ytterligere analyser av hvilke utfordringer, samt muligheter, som er mest relevant. Med tanke på de internasjonale avtalene og initiativene ligger det godt til rette for å kunne rapportere på bærekraftsrelatert informasjon. Likevel er det pr. dags dato ingen plikt til å rapportere på ikke-finansiell informasjon utover det som kommer av regnskapsloven §3-3c, som pålegger store selskaper til å redegjøre for sitt samfunnsansvar.

Tidligere er det gjennomført studier som har fokusert på hva som driver formidlingen til selskaper på vesentlighetsanalysene deres, hvor flere har prøvd å forklare motivasjonen igjennom ulike teorier. Beske et al. (2020) undersøkte et utvalg tyske børsnoterte selskapers formidling av vesentlighetsanalysen, hvor resultatet av studien viste at selskapene formidlet begrenset med

informasjon. Ved hjelp av legitimeringsteorien argumenterte de for at selskaper strategisk kan misbruke vesentlighetsanalysen for å definere innholdet i bærekraftsrapporten, uten hensyn til interessentenes interesse. På en annen side viser Torelli et al. (2020) forholdet mellom interessentengasjement og bruken av vesentlighetsprinsippet i ikke-finansielle rapporter hos italienske børsnoterte selskaper gjennom interessent- og instrumentell teori. Resultatet viste viktigheten av industri, bruk av Global Reporting Initiative (GRI) standarder, og interessentengasjement i rapporteringsprosessen, for å oppnå en høy rapporteringskvalitet for interessentene. Ruiz-Lozano et al. (2022) undersøkte derimot spanske statseide selskapers formidling, ved hjelp av antakelser fra legitimerings-, interessent- og institusjonell teori. Resultatet viste lav grad av informasjon formidlet om vesentlighetsanalysen, som skyldtes selskapers ønske om å skape symbolsk legitimitet. Gjennom et mer internasjonalt utvalg, konstruerte Gerwanski et al. (2019), med utgangspunkt i interessentteorien et poengsystem i tråd med rapporteringsprinsippene til Integrated Reporting (IR). Kvaliteten på formidlingen ble funnet ut til å være positivt assosiert med attestasjon, læringseffekter og styrets kjønns mangfold. Resultatene fra de forskjellige studiene viser hvordan forfatterne ved hjelp av de ulike teoriene har prøvd å forklare, samt få innsikt i motivasjonen bak selskapers formidling av vesentlighetsanalysen. Sammen med de ulike teoriene som er undersøkt, har flere av de nevnte studiene og andre studier (e.g. Farooq et al., 2021; Fasan & Mio, 2017) også undersøkt hvordan ulike variabler og selskapskarakteristikker kan være med å drive formidlingen. Likevel er det etter vår kunnskap ikke foretatt noen slike studier med fokus på Oslo Børs. Skandinaviske land og selskaper anses som ledende på bærekraftsrapportering- og prestasjoner internasjonalt (Strand et al., 2015), og det pekes på hvordan interessentengasjementet har blitt en dyp forankret tradisjon hos selskaper over hele Skandinavia. Ihlen og Hoivik (2015) argumenterer på hvordan det norske organisasjonssystemet og den politiske kulturen har tilrettelagt for rapportering på samfunnsansvar lenge før det ble introdusert i øvrige land, noe som også gjenspeiles i at Norge har vært ledende på miljørapportering (Brandsås, 2019). Norge er også i verdenstoppen når det gjelder å etterleve de 17 bærekraftsmålene til FN (Sachs et al., 2022, s. 14). Det foreligger dermed en antagelse om at Norge bør gå frem som en aktør til etterfølgelse når det kommer til øvrig bærekraftsrapportering, herunder vesentlighet og substansiell informasjon.

Gitt de overnevnte forholdene og utgangspunktet som ligger til grunn, ønsker vi å tette et forskningsgap og danne et bilde på hvordan selskaper notert på Oslo Børs rapporterer på vesentlighetsanalysen. Dette vil være et ledd i arbeidet med å øke kredibiliteten til vesentlighetsanalysen, og rette fokuset mot det som er vesentlig og substansielt i en bærekraftsrapport. Følgelig vil problemstillingen vår i denne oppgaven være:

I hvilken grad formidler selskaper notert på Oslo Børs informasjon om vesentlighetsanalysen?

Videre vil vi også undersøke forskningsspørsmålet:

Hvilke selskapskarakteristikker driver formidlingen av vesentlighetsanalysen til selskaper?

2. Teori og litteraturgjennomgang

2.1 Bærekraftsrapportering

Hvor rapporteringen av bærekraft og samfunnsansvar har sett en stor økning, har det sammen med den økte oppmerksomheten blitt rettet spørsmål tilknyttet legitimiteten og hensikten med disse rapportene (Christensen et al., 2021). Forståelsen av bærekraftig samfunnsansvar kan variere fra hvilket perspektiv det ses fra (Makela & Nasi, 2010), ettersom interessenter kan ha ulike ståsted rundt spørsmål som omhandler samfunnsansvar og bærekraftsansvar. Christensen et al. (2021) definerer bærekraftsrapportering som «måling, formidling og kommunikasjon av informasjon om CSR og bærekraftsemner, inkludert et selskaps CSR/ESG-aktiviteter, risikoer og retningslinjer». Definisjonen omhandler å informere interessenter enten i form av en integrert rapport eller en egen rapport.

I den engelskspråklige litteraturen, forskningen og nå i rapportering har det overordnende begrepet ESG (Environmental, Social and Governance) blitt en standard praksis å benytte seg av. Dette må ikke misforstås med begrepet CSR-rapportering til tross for deres mye likheter. ESG er i dag det mest brukte begrepet som benyttes om bærekraftsrapportering, og kan forstås som en utvidelse av det vi kjenner som rapportering av *Corporate Social Responsibility* (Gillan et al., 2021). På mange måter fokuserer begge termene på de samme sosiale problemene, likevel blir ikke CSR benyttet i like stor grad som før (Position Green, 2022). Til tross for takskiftet vi befinner oss i, og diskusjon om hva som er rett og galt, vil vi i likhet med Beske et al. (2020) og Machado et al. (2021) bruke både ESG og CSR om hverandre og kalle det for bærekraftsrapportering.

KPMG gjennomførte i 2022 sin 12. utgave av sin undersøkelse av bærekraftsrapportering, hvor rapporten er med på å bekrefte påstanden om bærekraftsrapporteringens utvikling. Hele 96% av G250 selskapene rapporterer på bærekraft og/eller ESG-aspekter, som er en markant økning fra sin første undersøkelse 1991. Siden den første undersøkelsen, har de sett en vekst som frem til 2011 var utelukkende positiv og omfattet hele 95%. I etterkant har prosenten hatt svingninger i intervallet 92-96%. Ved å utvide omfanget, gjennomfører KPMG i tillegg til de største 250 globale selskapene, også en undersøkelse som tar for seg de 100 største selskapene etter omsetning i 58 land. Av det totale utvalget på 5 800 selskaper, faller rapporteringsevnen til 79%. Rapporteringsevilligheten på bærekraftsrapporter blant kommersielle organisasjoner er nå så

omfattende at man kan kalle det for en institusjonalisert praksis (Cho et al., 2015; Contrafatto, 2014; Larrinaga & Bebbington, 2021).

Retter man blikket inn mot Norge, og norske foretak, gjennomførte Finanstilsynet (2020) en undersøkelse blant noterte selskaper. For regnskapsåret 2019 var det 157 foretak av et utvalg på 193 (203 som ble forelagt undersøkelsen, hvorav 193 responderte) som rapporterte på bærekraftsinformasjon. Resultatet på 81% er en indikasjon på at norsk rapporteringspraksis aktivt går inn for å holde følge med trenden. Det kan være flere faktorer som bestemmer i hvilken grad et selskap ønsker å rapportere på bærekraft. På spørsmålet om hva som kjennetegner et selskap som rapporterer i større grad, ser Hahn og Kuhnen (2013) på selskapets størrelse, synlighet og bransjetilhørighet som er variablene assosiert med høyest rapporteringsvillighet. Cormier og Magnan (2003) og Thorne et al. (2014) mener denne motivasjonen kan skyldes at det for disse selskapene foreligger en større ekstern overvåkning.

2.2 Rapporteringsstandarder og rammeverk

Gjennom EU sitt Non-Financial Reporting Directive (NFRD) (2014) som er inkorporert i regnskapsloven, er det i dag kun en lovgivning som treffer norske foretak om ikke-finansiell rapportering og samfunnsansvar (PWC, 2022). Regnskapsloven §3-3c pålegger store foretak å utarbeide en redegjørelse om samfunnsansvar som omhandler en rekke aspekter. Redegjørelsen skal gis i tilstrekkelig grad, slik at det er mulig å danne seg en forståelse av selskapets utvikling, resultat, stilling og konsekvenser av foretakets virksomhet (Regnskapsloven, 1998, §3-3 c). Utover dette er det ingen universelle standarder eller rammeverk som selskaper må følge. Likevel har noen rapporteringsinitiativer klart å befestet sin posisjon og blir mer brukt enn andre.

Finanstilsynet (2020) kartla i en undersøkelse for regnskapsåret 2019 de mest utbredte rammeverkene brukt av norske børsnoterte selskaper, hvor 64 av 157 respondenter svarte at de ikke benyttet seg av noen spesifikke rammeverk. Videre ga 61 av de 93 resterende foretakene til svar at de benyttet seg av GRI sitt rammeverk. Deloitte (2022) gjennomførte en lignende undersøkelse for regnskapsåret 2021, hvor de fant ut at 76% av de 50 største selskapene i Norge rapporterer etter GRI. På global basis har KPMG (2022) stadfestet GRI sin posisjon som et av de mest anvendte rammeverkene blant selskaper. Av undersøkelsene og årsrapportene som utarbeides kan man se at det ikke er uvanlig at selskaper kombinerer flere rammeverk. I tillegg til

GRI sitt rammeverk, ser KPMG en økt bruk av Sustainable Accounting Standards Board (SASB) sitt rammeverk, spesielt i Nord-Amerika. I tillegg har flere børser i ulike deler av verden egne retningslinjer vedrørende ikke-finansiell informasjon og samfunnsansvar, som man ofte ser i Midt-østen, Afrika, Asia- og Stillehavsregionen (KPMG, 2022). I takt med rammeverkernes økende popularitet, har forskningsfeltet forsøkt å se på hvordan disse påvirker selskapers formidling av informasjon og kvaliteten på bærekraftsrapporteringen (e.g. Ballou et al., 2018; Beske et al., 2020; Fasan & Mio, 2017; Machado et al., 2021; Michelon et al., 2015; Ruiz-Lozano et al., 2022; Torelli et al., 2020).

Sett frem i tid vil nok ikke denne interessen forsvinne, da det i november 2022 ble vedtatt et nytt bærekraftsdirektiv fra EU. Direktivet implementer nye regler for hvem som er rapporteringspliktig, detaljer om når plikten slår inn og hvem som har myndighet til å attestere rapportene (PWC, 2022). Samtidig ga EU oppdraget om å utarbeide et sett med samsvarende standarder til European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). European Sustainability Reporting Standards (ESRS) er navnet på rapporteringsstandardene som er under arbeid, hvor første utkast allerede er publisert. Planen er at EU-kommisjonen vedtar standardene medio 2023, som videre sammen med Corporate Sustainability Reporting Directive, trer i kraft ved begynnelsen av 2024 (Revisorforeningen, 2022b). Rapporteringskravene skal sikre at flyten av informasjon er forståelig, relevant, representativ, verifiserbar, sammenlignbar og ikke minst troverdig (PWC, 2022). Dette vil være et stort steg i å forhindre et av de største problemene som litteraturen trekker frem om dagens rapporteringspraksis, nemlig mangelen på et standardisert rammeverk som hemmer sammenlignbarheten og troverdigheten til rapporten (Amel-Zadeh & Serafeim, 2018). GRI har bistått i utformingen av de nye rapporteringsstandardene, og ønsker å sikre en best mulig interoperabilitet, samt myke overgangen for selskaper som allerede har benyttet seg av deres tidligere rammeverk (GRI, 2022, 24. november).

I første omgang, for regnskapsåret 2024, vil CSRD gjelde for børsnoterte foretak, bank, forsikring, og kredittforetak som har minst 500 ansatte, og som oppfyller to terskelverdier (PWC, 2022). Tersklene er (1) at balansesummen er større enn 20 millioner euro, og (2) omsetning på 40 millioner euro (PWC, 2022). I EU vil det anslagsvis være 50 000 selskaper som vil være underlagt disse reglene (NHO, u.å.), og i de påfølgende årene vil terskelen gradvis utvides slik at flere foretak vil være underlagt. Selskaper som omfattes av reglene kan kreve informasjon fra

leverandører og øvrige aktører i verdikjeden, slik at selskaper indirekte kan bli berørt (NHO, u.å.). Hvor bærekraft og øvrig sosial rapportering har blitt sett på som ikke-finansiell rapportering, er det nye direktivet og kravene med på å validere argumentet for at denne typen rapportering har en påvirkning på det økonomiske plan og verdikjeden til selskaper (Wollmert & Hobbs, 2022, 1. august).

2.3 Teoretiske forklaringer på frivillig rapportering

I bærekraftsrapporteringen er det to teorier, interessent- og legitimeringsteorien, som har vært mye brukt i litteraturen for å undersøke fenomenene som observeres (Gray et al., 2009). I likhet med de tidligere studiene som har sett på formidlingen av vesentlighetsanalysen (Beske et al., 2020; Gerwanski et al., 2019; Ruiz-Lozano et al., 2022; Torelli et al., 2020), vil denne studien også se på motivasjonen til selskapene gjennom disse teoriene

Av direktiv 2014/95/EU som legger føring på dagens rapportering, framkommer det på bakgrunn av den flerdimensjonale naturen og mangfoldet av interessenter som er på tvers av foretak, at det bør foreligge en høy toleranse og fleksibilitet i kravene (EU, 2014). Hvor det i finansiell rapportering er større forpliktelser, er det for ikke-finansiell rapportering betraktelig mindre, slik at det etter direktivets uttalelse er enklere å unnlate informasjon (Olsen & Knardal, 2020). Enten man velger å unnlate informasjon, eller rapportere på mer enn hva som kreves, hevdes det at rapporteringen fungerer som et verktøy for å strategisk kommunisere til eksterne interessenter og ytterligere legitimere handlingene sine (Aerts & Cormier, 2009).

Legitimitetsteorien er en teori med blikk på organisasjoner og samfunnet rundt. Ved dette perspektivet, foreligger det en antakelse om at selskaper både er påvirket, og påvirker samfunnet som de opererer i (Deegan, 2002). Videre ser Deegan (2002) på hvordan ideen om legitimitetsteorien kan forstås som en sosial kontrakt mellom selskapene og omgivelsene. Oppstår det brudd på kontrakten gjennom handlinger som ikke er å anse som legitim nok, og reaksjonene er sterke nok, kan selskaper føle at kontrakten er i ferd med å termineres, og videre true eksistensen (Deegan, 2002).

Fra rapporteringsenhetens ståsted kan rapporteringen brukes som et verktøy til å oppnå legitimitet, samt vise samsvar mellom forventninger og normer i samfunnet (Dowling & Pfeffer, 1975). Legitimiteten kan være med på å gi et konkurransefortrinn, og i stor grad være med på å

øke sjansen for overlevelse i et presset marked. Dette eksemplifiseres i Tilling og Tilt (2010) som illustrer hvordan man kan se på legitimitetsteorien gjennom tobakksindustrien. De mener det ligger forklaringer bak hvordan tobakk- og andre industrier som er under større eksternt press leverer på deres bærekraftsrapportering. Industrier som er i pressede markeder og under strengere reguleringer, samtidig som samfunnet oppfatter dem som mer “fiendtlig”, har mer insentiv til å skape legitimitet. Gjennom dette perspektivet argumenteres det for at legitimitet er å anse som en ressurs for organisasjonen (Dowling & Pfeffer, 1975). I hvor stor grad denne ressursen verdsettes for selskapet kan variere, men enkel organisasjonsteori tilsier at uten tilgang på nødvendige ressurser, vil ikke driften gå rundt. Om legitimitetsfaktoren og behovet er av betydelig karakter for organisasjonens aktivitet, kan det foreligge et ønske om en strategisk tilnærming til dette, ettersom assosiasjon knyttet til rapporteringsvillighet på sosiale- og miljøforhold og etiske verdier fremmer et positivt og legitimt bilde (Oliver, 1990).

Legitimering er ikke noe som kun oppstår ved det du rapporterer på. I noen tilfeller er legitimeringen også et produkt av at selskapet skjønnsmessig velger å unnlate vesentlige aspekter (Dumay et al., 2015). Ved å unngå rapportering på nedsider, som etter rapporteringsenhetens mening kan virke svekkende, kan denne tilnærmingen til vesentlighetsformidling forstås som manipulativ. Dumay et al. (2015) kaller dette en moderat form for grønnvasking, hvor det oppstår en symbolsk legitimering når selskaper bruker rapporteringen til å påvirke eksterne aktører ved å selektivt velge ut innholdet, uten videre hensyn til interessenter eller prinsippene som tilhører vesentlighet (Ruiz-Lozano et al., 2022). For å kunne definere noe som symbolsk legitimering og grønnvasking, må man stille spørsmålet om hvor grensen skal gå mellom dette og substansiell rapportering. Dette skillet mener Rodrigue et al. (2013) er der hvor bærekraftsstyringen- og rapporteringen gir utslag på grønne investeringer, og hvor styret vier ressurser til å beskytte miljøet. Å drive på denne måten vil være det motsatte av symbolsk legitimering, nemlig substansiell legitimering.

Sammen med legitimitetsteorien, er også interessentteorien brukt til å svare på spørsmål om hvorfor selskaper legger ned ressurser i frivillig rapportering. Det som ofte blir omtalt som interessentteoriens far, Robert Freeman, definerer en interessent som «et hvert individ eller gruppe, som enten kan påvirke eller kan bli påvirket av selskapets aktiviteter» (Freeman, 1984, s. 25). Hvem som er å betrakte som en interessent for et selskap kan være et komplekst spørsmål og

en krevende disiplin. Endringer i betingelsene man må forholde seg til, og øvrige vurderinger, gjør at det å finne sine interesser er en dynamisk prosess og øvelse (Windsor, 2010).

Fra interessenteorien er det videre blitt utviklet tilnærminger kalt *normativ* og *ledelsesmessig* interessenteori (Donaldson & Preston, 1995; Gray et al., 2009). Den normative tilnærmingen forstås som et etisk standpunkt, hvor selskaper føler det er en plikt til å rapportere på selskapets implikasjoner fra virksomheten deres til interessentene sine (Beske et al., 2020). Her ser man på interessentene uavhengig av hvilken innflytelse de har på selskapet.

Den ledelsesmessige varianten av interessenteori argumenterer heller for hvordan selskapene velger å rapportere på emner som er av vesentlig karakter, som et strategisk ledd i å kontrollere interessentene (Beske et al., 2020). Hvor man i den normative og mer “etisk” orienterte metoden ser bort i fra maktforholdet som ligger imellom partene, er dette noe selskap forholder seg til gjennom den ledelsesbaserte tilnærmingen (Gray et al., 2009). Å ha kontroll og tillitt til interessentene er sentralt i driften av et selskap, og desto viktigere den aktuelle interessenten er for selskapet, jo mer innsats vil bli lagt inn med å bearbeide forholdet (Gray et al., 2009). På spørsmålet om hvorfor selskaper rapporterer for interessentene, kan man spørre seg hvem som har motivasjonen for å levere mer omfattende bærekraftsrapporter. Thorne et al. (2014) så i deres studie på hvorfor canadiske selskap velger, eller lar være, å utgi en separat bærekraftsrapport. Resultatet fra studien viste at større selskaper er mer sannsynlig å rapportere og publisere separate bærekraftsrapporter. De argumenterte, med utgangspunkt i interessenteorien for at større selskaper er mer synlige og utsatt for grundigere eksterne granskninger enn små selskaper. Cormier og Magnan (2003) argumenterer i likhet med Thorne et al. (2014), at større selskaper rapporterer mer på bærekraft enn mindre selskaper, grunnet den grundigere overvåkingen.

Hvordan ledere i ulike selskaper velger å prioritere hva de ønsker å rapportere, og hvilke insentiver som ligger til grunn for det kan være forskjellig. Neu et al. (1998) fant i sin forskning ut hvordan innflytelsen til ulike interessentgrupper kommer til syne gjennom rapporteringen deres. De fant ut at enkelte selskaper kunne finne på å trosse eller avvise kravene fra miljøforkjempere for å heller imøtekomme viktigere aktører, som gjerne bidro i større grad med det finansielle. Denne kontrollen og tilliten som må skapes gjennom rapporteringen, kan se ut til å oppstå ved hjelp av godt utarbeidede rapporter. Machado et al. (2021) viser hvordan rapporter laget i tråd med GRI i økende grad påvirker oppfatningene og beslutningen til aktører som er å

anse som interessenter. Dette kan tyde på at bærekraftsrapporter utarbeidet i tråd med diverse rapporteringsinitiativ gjør en grundigere utarbeidelse, der all informasjon i fokus skal være av vesentlig betydning.

2.4 Vesentlighet

Vesentlighetskonseptet kommer fra finansiell rapportering (Calabrese et al., 2019), og er et fundamentalt konsept i revisjon (Messier et al., 2005). Revisorer bruker vesentlighet som et verktøy ved planlegging og gjennomføring av revisjon (Eilifsen & Messier, 2015; Farooq et al., 2021; Messier et al., 2005). Konseptet omhandler hva en revisor vurderer som vesentlig for brukerne av regnskapet, i forhold til hvordan det kan påvirke brukere sine beslutninger. I 2018 redefinerte International Accounting Standard Board (IASB) sin definisjon på vesentlighet for å gjøre det enklere for selskapene å gjøre vurderinger knyttet til vesentlighet, der justeringen sikrer at definisjonen på vesentlighet er på linje med International Financial Reporting Standards (IFRS) (IFRS, 31.10.2018).

«Informasjon er vesentlig dersom utelatelse, feilinformasjon eller tilsløring med rimelighet kan forventes å påvirke beslutningene som primærbrukerne av regnskaper for generelle formål tar på grunnlag av disse regnskapene, som gir finansiell informasjon om en spesifikk rapporteringsenhet.» (IFRS, 31.10.2018)

En vesentlig utelatelse av informasjon kan i finansiell revisjon ses på som en feil på en konto eller regnskapsklasse som er over det såkalte tresholdet (grensen), eller det som kalles «tolererbar feil» (Messier et al., 2005). Ved «spesifikk rapporteringsenhet» i IASB sin definisjon, forstås dette som at grensen revisor setter i et revisjonsoppdrag for et spesifikt selskap ikke nødvendigvis gjelder for et annet. Samtidig vil en vurdering av kvantitative og kvalitative faktorer være med på å gjøre vesentlighetsanalysen utfordrende (Farooq et al., 2021), som kan ses i sammenheng med at det kreves profesjonelt skjønn for å bestemme vesentlighet (Bernstein, 1967).

Vesentlighet begynner også å bli sentralt innenfor bærekraftsrapportering (KPMG, 2022). I bærekraftssammenheng er vesentlighet viktig fordi det poengterer hva som er viktig for et bredere og større utvalg av interessenter. Det er et forholdsvis nytt konsept innenfor

bærekraftsrapportering som nå har utviklet og latt seg inkorporere inn i ulike rapporteringsinitiativs retningslinjer (Unerman & Zappettini, 2014).

Dette skal hjelpe selskaper å gjøre valg basert på hva som er den viktigste og mest relevante informasjonen for interessenters beslutninger, samt skille ut uvesentlig informasjon (Puroila et al., 2016; Unerman & Zappettini, 2014). Målet med konseptet er å utelukke informasjon som anses uvesentlig og redusere overflod av informasjon i bærekraftsrapporter. Dette blir også poengtert i studien til Jorgensen et al. (2022), der flere respondenter pekte på at bærekraftsrapporter stadig ble mer overfylt med informasjon. Inneholder rapporten for mye uvesentlig informasjon er risikoen at vesentlig informasjon vil forsvinne blant uviktig informasjon, som vil resultere i at effektiviteten og klarheten forsvinner (Puroila et al., 2016).

Vesentlighet i sammenheng med bærekraft har blitt tolket og definert på ulike måter fra ulike rapporteringsinitiativ som GRI, IR og Accountability, hvor det ikke foreligger en objektiv enighet. I følge (GRI, 2013, 2016a) er vesentlig informasjon «det som påvirker interessenters beslutninger og vurderinger.» Accountability (2018) definerer vesentlig informasjon som «informasjon som vil vesentlig påvirke og ha innvirkning på vurderingene, beslutningene, handlingene og resultatene til en organisasjon og/eller dens interessenter på kort, mellomlang og/eller lang sikt». Mens IR (2021) definerer vesentlig informasjon som «informasjon som kan påvirke en organisasjons evne til å skape verdi over kort, mellomlang og lang sikt». Ut ifra de forskjellige definisjonene, legger de forskjellige organisasjonene vekt på ulike aspekter. Det kan argumenteres for at GRI har en mer interessentorientert tilnærming, hvor IR fokuserer mer på organisasjonens evne til å skape verdi. Sett sammen komplementerer IR og GRI hverandre, der de både fokuserer på hvordan selskapene påvirker interessenter, og organisasjonens evne til å skape verdi. Accountability sin tilnærming kombinerer begge organisasjoners prinsipper. Selv om det finnes ulike definisjoner og tolkninger så handler bruken av vesentlighet i bærekraftsrapportering fra de forskjellige initiativene, om å bruke prosesser til å fokusere på emner og problemstillinger som skal ha størst betydning for bærekraft (Unerman & Zappettini, 2014).

Regelverket og standardene knyttet til bærekraft er i utvikling, noe som også kommer frem av vesentlighetsbegrepets utvikling. Som nevnt, har EU-direktivet arbeidet for nye gjeldene regler, der ESRS skal bli EU/EØS-selskapers nye rapporteringsstandarder. Hvor det er snakk om

finansiell og ikke-finansiell informasjon, er det også to forskjellige måter man kan tenke på vesentlighet på. Denne tanken har vært med på å danne bakteppet for utvidelsen av begrepet til dobbel vesentlighet, som tar utgangspunkt i både finansiell- og påvirkningsvesentlighet. I EFRAG (2022) sin drøftelse av ESRS 1 blir bærekraftsemner vesentlige for et foretak når de oppfyller visse kriterier definert for «impact materiality» og «financial materiality» eller begge. Vesentlighetsvurderingene som selskaper har gjennomført til nå har lagt vekt på «impact materiality» og hvordan dette påvirker interessenter. I det nye utkastet blir det likestilt med finansiell vesentlighet, samt stilt nye krav til hvordan selskaper tenker på vesentlighet i forhold til bærekraftsrapportering.

Proessen for å identifisere vesentlige emner i bærekraftsrapportering er mer utfordrende og kompleks sammenlignet med finansiell rapportering (Christensen et al., 2021; Fasan & Mio, 2017). Dette kan ses i sammenheng med at bærekraftsrapporter har et bredere utvalg av interessenter, og er av interesse for flere enn bare aksjonærene i et selskap (Beske et al., 2020; Christensen et al., 2021; Fasan & Mio, 2017; GRI, 2013).

2.5 Vesentlighetsanalyse

Vesentlighetsanalysen er prosessen et selskap gjennomfører for å identifisere økonomiske, sosiale og miljømessige emner som er vesentlig for selskapet (Calabrese et al., 2016; Jones et al., 2016). Ingen er forventet å rapportere på alle problemer ved bærekraft, men det bør rapporteres på de emnene som selskapet påvirker gjennom deres aktivitet (Torelli et al., 2020). For å identifisere hvilke emner som er vesentlige og dermed rapporteres på, har de ulike rammeverkene og standardsetterene forskjellige steg som kan følges for å komme frem til hva som er vesentlige emner (Accountability, 2018; EFRAG, 2022; GRI, 2021 ; IR, 2021). Disse stegene er grunnstenene til vesentlighetsanalysen, og fungerer som retningslinjer for selskaper. Det foreligger ingen juridisk plikt ovenfor selskaper å gjennomføre en fastsettelse av vesentlige emner, og ansvaret faller dermed på den enkelte rapporteringsenheten. Likevel regnes det som styrets tillitsplikt å gjennomføre en slik vurdering av vesentlige emner (Eccles & Krzus, 2015, s. 131).

Alle selskaper, uavhengig av størrelse, kan gjøre seg tjent med å gjennomføre vesentlighetsanalyse som et verktøy for deres egen verdiskapning (Calabrese et al., 2019). Ved å

inkorporere denne inn i ledelsesprosesser kan det forbedre og effektivisere beslutningstakingen i et selskap (Steenkamp, 2018). Skal selskaper lykkes med dette og skape verdi, trenger de en rigid tilnærming til vesentlighet som kan bistå i selskapsstyringen, og ikke bare reflektere overflødig rundt det (Calabrese et al., 2019; Steenkamp, 2018). Selv om vesentlighet ofte blir sett på som et binært konsept og tilnærmingen anbefales å være så rigid og bestemt som mulig, er analysen bak ofte mer kompleks (Eccles & Krzus, 2015, s. 157).

For å kunne identifisere relevant innhold til bærekraftsrapporten, må selskapet ta ansvar med å gjennomføre en omfattende analyse av deres bærekraftspåvirkning med søkelys på interessentengasjement (Puroila & Makela, 2019). Relevante interessenter må identifiseres og inkluderes, slik at det kan tas en avgjørelse på hvilken bærekraftsinformasjon som er viktigst for selskapet og interessentene (GRI, 2016a; IR, 2021). For å identifisere og prioritere de vesentlige emnene kan selskapet engasjere seg med relevante interessenter igjennom dialoger på ulike arenaer og plattformer. Dette kan være samtaler med investorer, nærmiljø, leverandører, kunder, og øvrig aktører som blir påvirket av selskapets aktiviteter. Fra interessentenes perspektiv kan det foreligge motstridende meninger, der de ulike interessentene konkurrerer om å få sine emner klassifisert som vesentlig (Fasan & Mio, 2017). Dette legger opp til en av de største utfordringene blant selskaper, og som kan gjøre analysen kompleks, nemlig spørsmålet om hvem som bestemmer hva som er vesentlig, og hva som ikke er det (Puroila & Makela, 2019; Unerman & Zappettini, 2014).

Når det kommer til prioritering av vesentlige emner, er dette ofte gjort ved bruk av en vesentlighetsmatrise (Jones et al., 2016; Jorgensen et al., 2022; Puroila & Makela, 2019). Matrisen er en visuell fremstilling som viser hvordan selskapet har valgt å prioritere de identifiserte vesentlige emnene, der emnene har blitt rangert basert på kriterier ved hjelp av en to-aksers graf. I GRI (GRI, 2013, 2016a) sin anbefalte vesentlighetsmatrise har de på y-aksen «påvirkning på interessenters vurderinger og beslutninger» og på x-aksen «betydningen av økonomiske miljømessige og sosiale konsekvenser». Dette er GRI sitt oppsett, men det finnes også andre måter å tilpasse vesentlighetsmatrisen basert på andre kriterier på x og y-aksen (Puroila & Makela, 2019; Ruiz-Lozano et al., 2022). Gjennom matrisens intuitive og teknisk-rasjonelle tilnærming skal den være lett å forstå (Puroila & Makela, 2019). Likevel mener deler av litteraturen at denne matrisen blir for lite tilpasningsdyktig til å formidle hele analysen (Eccles

& Krzus, 2015, s. 157; Puroila & Makela, 2019). Det trekkes frem hvordan mangel på ytterligere bakgrunnsinformasjon om vurderingene som er tatt kan gi et ufullstendig bilde, og hvordan den mulig kan overskygge noen interessenters perspektiv (Puroila & Makela, 2019; Ruiz-Lozano et al., 2022). Wee et al. (2016) støtter opp om dette gjennom sin studie som ser på hvordan interessenter som leter etter vurderingene og prioriteringene, og hvordan vesentligheten kan knyttes til verdiskapningen, gjerne kan bli skuffet over den totale formidlingen til selskaper.

Det er ingen garanti for at det foreligger en objektiv enighet blant interessentene, slik at det for rapporteringsenheten til tider kan oppstå megling mellom disse om mulige konflikter og vurderinger (Beske et al., 2020; Calabrese et al., 2019). Puroila og Makela (2019) peker på risikoen for at selskaper velger å oppfylle behovet til de sterkeste interessentene, med spesielt hensyn til investorer og aksjonærer. Neu et al. (1998) har gjennom interessentteorien sett på dette, og hvordan enkelte selskaper heller prioriterer viktige aktører som bidrar økonomisk fremfor miljøforkjempere. Dette kan tyde på at selskaper er selektive i hva som de identifiserer som vesentlige emner, og vektlegger meningene til interessenter med mer direkte innflytelse på det finansielle. Dette er en overensstemmelse med hvordan Beske et al. (2020) belyser den ledelsesorienterte interessentteorien, hvor selskaper strategisk kontrollerer og tilfredsstillter grupper av interessenter.

Med tanke på hvordan vesentlighetsanalysen er gjennomført, og rapportens format, mener Beske et al. (2020) at informasjonen vil være vanskelig å få validert grunnet dens narrative natur. Rapportens utforming tilrettelegger for at relevant informasjon kan forsvinne i viktige faser, slik at det for leseren blir vanskeligere å faktisk validere dem. Dermed kan en intern, uavhengig eller ekstern validering være med på å styrke inntrykket av analysen. Ruiz-Lozano et al. (2022) fant i sin studie lite informasjon om valideringen og gjennomgangen av selskapers vesentlighetsanalyser, som indikerer at interessenter er lite inkludert i disse fasene. GRI (2021) sier at selskaper bør ha en gjennomgang av vesentlige emner før og underveis i hver rapporteringsperiode. Fastsettelsen av vesentlige emner er en kontinuerlig og dynamisk prosess mellom selskapet og interessentene, og over tid kan forutsetningene for vesentlighet endres (Christensen et al., 2021; Windsor, 2010). Dette kan være endringer i selskapsstruktur, i forhold til interessenter både internt og eksternt, og øvrige organisatoriske forhold som krever håndtering. Dette støttes opp av Puroila og Makela (2019), som kaller gjennomgangen en

betinget praksis grunnet innvirkningene av de ulike kontekstuelle og midlertidige faktorene som påvirker både prosessen og resultatet av analysen.

Selv om selskaper skal inkludere interessenter i identifiseringen og prioriteringen av vesentlige emner, kan selskaper strategisk bruke vesentlighetsanalysen for å definere innhold som ikke tar utgangspunkt i interessenters meninger (Beske et al., 2020). Unerman og Zappettini (2014) drar den lengre, og hevder at vesentlighetsanalysen påvirkes av lederstyring og deres beslutninger. De mener selskaper kan bruke vesentlighet for å ekskludere negativ informasjon og gi et falskt bilde over selskapets bærekraftsytelse. Dette kan tyde på en symbolsk legitimering (Dumay et al., 2015). Hvis vesentlighetsanalysen til selskaper er ugjennomsiktig og dårlig formidlet, kan det stilles spørsmål til åpenheten og ansvarligheten til selskaper (Ruiz-Lozano et al., 2022). Ses dette mot interessenteorien, kan fraværet av informasjon åpne for muligheten at selskaper velger emner uten noe dialog med interessenter (Ruiz-Lozano et al., 2022). Bærekraftsrapporter blir dermed ofte kritisert for å ikke gi interessenter tilstrekkelig med informasjon om analysen brukt for å bestemme vesentlige emner (Beske et al., 2020; Farooq et al., 2021; Ruiz-Lozano et al., 2022), som kan skyldes hvordan ledere styrer rapportene (Farooq et al., 2021). Rapportene vil i slike tilfeller bli ubalanserte og gi en ufullstendig og unøyaktig fremstilling, hvor risikoen er at rapportene ikke lenger er transparent og kredibiliteten forsvinner. For å håndtere dette vil høyere kvalitet av vesentlighetsformidling gi en mer transparent rapport, og samtidig begrense lederes handlingsrom (Gerwanski et al., 2019). I tillegg kan selskaper benytte seg av attestasjon, for å evaluere kvaliteten og kredibiliteten til analysen (GRI, 2021).

2.6 Attestasjon

Når det kommer til selskapers finansielle rapportering, er det i Norge og utlandet lovpålagte krav om revisjon av selskapers årsregnskap. I Norge er det noen terskelverdier som må oppfylles før man er revisjonspliktig (Aksjeloven, 1997, §7-6-1). Ifølge den nye forskriften som tredder i kraft 01.mai 2023 må driftsinntektene være over 7 MNOK, selskapets balansesum over 27 MNOK, og gjennomsnittlig årsverk over 10 før en er revisjonspliktig (Forskrift om endring i forskrift om terskelverdier for beslutning om å unnlate revisjon etter aksjeloven § 7-6, 2023, §1).

Det er pr. 25.05.2023 ingen lovpålagte krav om attestasjon av bærekraftsrapporter. Når ESRS standardene tretr i kraft i 2024 vil det derimot stilles krav til at foretak som oppfyller standardens terskelverdier i tillegg til sin finansielle rapportering, også må få bærekraftsrapporten sin

attestert. For selskapene som likevel vil ha bærekraftsrapporten attestert, er det ulike standarder som kan brukes. Både i Norge og internasjonalt er ISAE 3000 den mest brukte (Revisorforeningen, 2022a), og standardens punkt 12 definerer et attestasjonsoppdrag som:

«Et oppdrag der en praktiserende revisor har som mål å innhente tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis for å kunne gi uttrykk for en konklusjon som er ment å øke graden av tillit hos de tiltenkte brukerne som ikke er den ansvarlige parten, vedrørende informasjonen om saksforholdet (det vil si resultatet av målingen eller evalueringen av et underliggende saksforhold mot kriterier). Alle attestasjonsoppdrag klassifiseres i henhold til to dimensjoner: (Jf. punkt A3) (i) Enten et attestasjonsoppdrag som skal gi betryggende sikkerhet eller et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet (...)» (IAASB, 2013, s. 7).

Betryggende eller moderat sikkerhet, er to forskjellige sikkerheter revisor gir på et attestasjonsoppdrag. Det er svært vanskelig, om ikke umulig for revisor å redusere oppdragsrisikoen til null, ei heller er det noe kostnadseffektivt (IAASB, 2013, pkt. A14). Revisor kan dermed ikke operere med absolutt sikkerhet for at det ikke foreligger vesentlig feilinformasjon. Attestasjonsoppdrag med betryggende sikkerhet, er når risikoen er på et akseptabelt lavt nivå ut fra omstendighetene ved oppdraget, mens under moderat sikkerhet er det på et nivå som er akseptabelt ut fra omstendighetene ved oppdraget (IAASB, 2013, pkt. 12(a)). Kort fortalt vil forskjellen være hvor lavt revisor har redusert oppdragsrisikoen, med betryggende sikkerhet vil det si et høyt, men ikke et absolutt nivå for at informasjonen er korrekt. Majoriteten av bærekraftsrapporter i dag attesteres med moderat sikkerhet (Richards, 2021; Tower & Harris, 2023b). Den betryggende sikkerheten som gis på historisk finansiell informasjon er pr. dags dato utrolig krevende å oppnå for uavhengige attestasjonsparter. En av utfordringene som gjør at man i bærekraftsrapportering ikke kan si noe med større sikkerhet er hvordan det mangler konsistens og sammenlignbarhet i det som rapporteres på (Bradley, 2022; Tower & Harris, 2023a).

I Norge var det i 2020 42 børsnoterte selskaper (27%) av 157 som oppga at de hadde fått bærekraftsrapporten sin attestert av en ekstern revisor eller annen tredjepart (Finanstilsynet, 2020). Det lave antallet kan ses i sammenheng med at attestasjon av bærekraftsrapporter er frivillig for selskaper og medfører økte kostnader for dem (Finanstilsynet, 2020, s. 26). Følgelig kan man spørre seg hvorfor selskaper frivillig velger å få sin rapport attestert når dette fører til økte kostnader. EU-kommisjonen (s. 18) uttalte allerede i 2001 at det var et behov for attestasjon

av bærekraftsrapporter fra uavhengige tredjeparter, ettersom det ble rettet kritikk mot at rapportene som ble publisert var rene PR-verk uten substans. Brukerne av bærekraftsrapporter kan dermed bli skeptiske til rapportene og dets innhold, og for å hindre dette kan attestasjon være med på å øke kredibiliteten til rapporten (Finanstilsynet, 2020; GRI, 2016b; Maroun, 2019). Ikke bare kan kredibiliteten til rapporten øke blant brukere, men ifølge flere studier er attestasjon også med på å øke kvaliteten på bærekraftsrapporten (Ballou et al., 2018; Maroun, 2019). På en annen side finner Michelin et al. (2015, s. 75) i deres studie ingen sammenheng mellom attestasjon og formidlingskvalitet. De hevder at attestasjon kan ses på som en symbolsk praksis brukt av bedrifter for å påvirke interessentenes oppfatning av selskapers forpliktelse til bærekraftsrapportering. De ulike studiene kommer frem til forskjellige resultater vedrørende attestasjonspåvirkning. Michelin et al. (2015) sin studie ble utført på selskaper i tre års perioden 2005-2007, mens studiene til Ballou et al. (2018) og Maroun (2019) fokuserte henholdsvis på selskaper i perioden 2011-2013 og 2010-2016 perioden. Ut ifra litteraturgjennomgangen kombinert med inntoget av nye standarder, retningslinjer og fokuset på bærekraft i nyere tid, kan dette tyde på at det i senere tid har vært et større fokusområde enn det var på tidlig 2000-tallet.

Legitimitet har også blitt koblet opp mot attestasjon, hvor det blir hevdet at attestasjon er med på å styrke den oppfattede legitimiteten til bærekraftsrapporten ved å forsikre brukerne om at den kan stoles på (Ackers & Eccles, 2015). Attestasjon bidrar også med å øke kvaliteten og formidlingen av vesentlighetsanalysen (Gerwanski et al., 2019; Ruiz-Lozano et al., 2022), og kan hjelpe selskaper med å oppnå legitimitet (Ruiz-Lozano et al., 2022). Attestasjon kan derfor ses på som en måte for selskapet å skape tillitt til rapporten og vesentlighetsanalysen.

Basert på litteraturen og resultatet i studiene til Ruiz-Lozano et al. (2022) og Gerwanski et al. (2019), har vi følgende forskningsspørsmål som vi vil utforske:

Forskningsspørsmål 2: Formidler selskaper notert på Oslo Børs med ekstern attestasjon mer om vesentlighetsanalysen enn selskaper uten?

3. Metode

I vår studie benytter vi oss av et utvalg på 201 selskaper som pr. 31.12.2021 var notert på Oslo Børs. Dette er børsnoterte selskaper som etter Brønnøysundregistrene sine vedtekter om regnskapsplikt skal ha regnskapsinformasjonen offentlig tilgjengelig (Brreg, 2022). Studien gjennomføres som en kvalitativ innholdsanalyse av selskapene sine årsrapporter/bærekraftsrapporter, der fokuset vil være på vesentlighetsanalysen. Vi benytter oss av denne metoden, grunnet dens forankring i forskningsfeltet på bærekraft, der dette er en av de mest brukte metodene (Milne & Adler, 1999). Sett mot vår modell er det også en metode som passer seg bra i innhenting av empiriske bevis (Parker, 2005).

Vi vil systematisk analysere, og etter beste skjønnsmessige evne tolke materiale som kommer av rapportene. Den systematiske fordelingen av tekst til kategorier utføres som en manuell prosess, hvor vi går igjennom bærekraftsrapportene, og ser hvorvidt de oppfyller kravene vi har stilt i en forhåndsoppsatt indeks. Sluttresultat av vår indeksering er et resultat av våre tolkninger, som gjør at vi kan kalle det en kvalitativ vurdering. Likevel mener vi, noe som Mayring (2014, s. 10) også påpeker, at en kvalitativ innholdsanalyse er en metode som bærer preg av en kvantitativ tilnærming. Etter innholdsanalysen er fullført sitter vi igjen med en oppsamling og opptelling av forekomster som er kategorisert, som kan brukes til å foreta videre analyser.

Det gjennomføres videre en kvantitativ analyse ved hjelp av en OLS-regresjon som et supplement til den allerede gjennomførte indekseringen. I den kvalitative delen har vi gjort oss noen betraktninger som følge av indeksen vi sitter med. Likevel er det gjennom vår kvalitative innholdsanalyse vanskeligere å generalisere og uttale seg like sikkert i en prediktiv forstand. Litteraturen viser til at kvantitative datakilder kan være med på å forsterke inntrykket og underbygget poengene til en kvalitativ studie, og vice versa (Berg & Munthe-Kaas, 2013; Jacobsen, 2015, s. 127; Smith, 2019, s. 95). På bakgrunn av litteraturen, og at vi vil undersøke hvilke determinanter som påvirker formidlingen av vesentlighetsanalysen, mener vi at det er en godt egnet metode som supplement for å besvare våre forskningsspørsmål.

Denne studien har ikke som formål å evaluere hvorvidt de vesentlige emnene selskapene har identifisert faktisk er vesentlig sett opp mot deres drift og virksomhet. Fasan og Mio (2017) tar et lignende standpunkt i sin studie, hvor de mener det vil være umulig for en ekstern aktør å bedømme om et emne er vesentlig eller ikke. Det foreligger ingen objektiv sannhet i hva som er

å betrakte som vesentlig for et selskap. Det kan variere fra hvilke type selskap de er, og hvilken strategi og virksomhetsmodell de har.

3.1 Utvalg og datainnsamling

Utvalgets rapporter har blitt hentet og lastet ned fra selskapenes nettsider. Sammen med innsamlingen av bærekraftsrapportene har vi også manuelt samlet inn informasjon fra rapportene til analyser, herunder om bærekraftsrapporten er attestert og hvilket rapporteringsrammeverk som brukes. Den største fallhøyden vi sto ovenfor var om selskapene rapporterte på bærekraft, og videre om rapporten inneholdt informasjon om vesentlighetsanalysen. Skulle det vist seg at kun en mindre del av de børsnoterte selskapene rapporterte på vesentlighetsanalysen, ville det vært problematisk om utvalget ikke var representativt nok for populasjonen. Datainnsamlingen er utført manuelt, hvor vi har lest igjennom alle selskapenes rapporter med fokus på deres formidling av vesentlighetsanalysen. Det er en tidkrevende og systematisk prosess å manuelt lese gjennom og plukke informasjon fra rapportene. Grunnet tidsbegrensninger har vi ikke hatt mulighet til å gjennomføre undersøkelsen over flere regnskapsår.

For å svare på hvilke karakteristikkene som kan drive formidlingen av vesentlighetsanalysen og prosessen, har vi innhentet data fra Wharton Research Data Service (WRDS) ved hjelp av Compustat IQ. Dataen ble lastet ned i ulike valuta (DKK, EUR, EUR, NOK, SEK og USD), og disse ble konvertert til norske kroner. Vi innhentet historiske valutakurser fra Norges Bank, slik at variablene tilsvarte NOK-verdien pr. 31.12.2021. Etter innsamlingen manglet vi data på seks av 201 selskap, så for å gjøre datasettet fullstendig hentet vi disse tallene fra regnskapene. Børskursen til de manglende selskapene ble innhentet fra Oslo Børs sine hjemmesider pr. 31.12.2021, mens selskapene som manglet Standard Industrial Classification codes (SIC-kodene) skjønnsmessig ble plassert i samme industri som lignende selskap.

3.2 Fremgangsmåte innholdsanalyse

Denne studien tar utgangspunkt i indeksen til Ruiz-Lozano et al. (2022), hvor vi anvender samme indeksen i kartleggingen av vesentlighetsrapporteringen til norske foretak. Det mest sentrale elementet i indeksen er hvordan de har jobbet og rapportert med hensyn til GRI- og IR-rammeverket. På objekter hvor det har foreligget usikkerhet har vi brukt GRI og IR sine

rammeverk for å danne en bedre forståelse. Når Ruiz-Lozano et al. (2022) foretok sin innholdsanalyse var det GRI (2013) G4-settet og IR (2013) som la fundamentet for hva de så etter. Når vi gjennomfører datainnsamlingen av bærekraftsrapporter er det GRI 2016 som er å regne som det mest brukte hos norske selskaper. Likevel er det et utvalg av selskaper som har gått over til den nyeste, reviderte, 2021-standarden. Før vi går til fremgangsmåten som vi har brukt under datainnsamlingen, vil vi presisere hvorfor vi benytter oss av et eldre rammeverk som utgangspunkt.

I studien skal vi se på bærekraftsrapporter for regnskapsåret 2021, og på daværende tidspunkt var GRI 2016-rammeverket betraktet som det mest anvendte blant selskapene notert på Oslo Børs. Vi vil fokusere på GRI 2016 og det eldre G4 rammeverket i denne studien, ettersom dette er det mest brukte rammeverket blant selskaper, selv om noen har valgt å benytte seg av GRI 2021. Sammenlignet er de to rammeverkene relativt like, der den største forskjellen er at G4 var en retningslinje mens GRI 2016 er gjort om til standarder (Rassier, 2016). GRI 2016 har blitt delt inn i 3 universelle og i emnespesifikke standarder under 200, 300 og 400-seriene som henholdsvis gjelder økonomiske, miljømessige og sosiale emner (GRI, 2016a). Utenom endringen fra retningslinje til standarder innebar det også endringer i format og presentasjon, mens mesteparten av innholdet, konseptene og formidlingene ble værende (Rassier, 2016).

Prosessen med å definere vesentlige emner under G4 rammeverket er forklart igjennom de fire stegene identifisering, prioritering, validering og gjennomgang, som også er grunnstenen i indeksen til Ruiz-Lozano et al. (2022). Stegene bygger på prinsippene for å «definere rapporteringsinnhold og kvalitet» som er de samme under både G4 og GRI 2016, der innholdet, og spesielt testene under de respektive prinsippene nærmest er identiske med unntak av formuleringer og ordbruk. Det er de fire stegene som er endret fra G4 til GRI 2016, hvor prosessen introdusert i G4 ikke lenger er identisk for GRI 2016. Dette blir også påpekt i Farooq et al. (2021, s. 971) ved at «fire-steps-prosessen er ikke lenger til stede i den nye GRI standarden, men mye av innholdet (spesielt prinsippene) er enda de samme». Gitt de overnevnte forholdene, mener vi at prosessen og prinsippene er såpass lik, at indeksen til Ruiz-Lozano et al. (2022) anses som aktuell og dermed relevant for vår oppgave.

3.2.1 Fremgangsmåte Indeks-score system

Vi vil i denne delen redegjøre for hvordan vi har gått frem i innholdsanalysen, som tar utgangspunkt i vår tolkning av Ruiz-Lozano et al. (2022) sin vesentlighetsformidlingsindeks, samt vår forståelse av G4/IR rammeverket. Vi har i datainnsamlingen sett på rapportene til selskapene, der fokuset har vært på vesentlighetsseksjonen, men åpner også for at andre deler kan være av relevans. I tilfeller der selskaper lenker til en større vesentlighetsanalyse brukes denne, fordi denne gir en mer utfyllende informasjon om analysen enn hva som kommer frem i rapporten. Til slutt har vi tillatt at selskaper har henvist til vedlegg, som for eksempel appendix, for mer utfyllende informasjon. Når det kommer til indeksen, har vi fulgt Ruiz-Lozano et al. (2022) sin metodikk. Selskapet får score 1 ved oppfylling av kriteriet, og 0 hvis ikke. Etter hvert som vi gikk igjennom objektene, ble Excel-arket oppdatert med 1 eller 0. Vi redegjør for de seks seksjonene og 15 forskjellige objektene i avsnittene under, der vi forklarer hva vi ser etter for å få scoren 1 (eller 0).

Generell:

Objekt 1: Identifiserer om rapporten har en egen separat seksjon vedrørende vesentlighetsanalysen (Ruiz-Lozano et al., 2022, s. 396).

Vi er her på jakt etter at selskaper har en egen seksjon rundt vesentlighetsanalysen. I de fleste tilfeller vil selskapet utelukkes om de ikke har et eget avsnitt rundt analysen, fordi det ikke vil være hensiktsmessig å gjøre ytterligere vurderinger på de neste objektene. Det åpnes derimot opp for at det kan gis 0 i score, men at det likevel vil utføres ytterligere vurderinger på de andre 14 objektene.

Score:

Score 0: Dersom rapporten ikke inneholder en separat seksjon vedrørende vesentlighetsanalysen.

Score 1: Dersom rapporten inneholder en separat seksjon vedrørende vesentlighetsanalysen.

Identifisering:

Proessen begynner med identifisering av emner og dets grenser, som selskapet vurderer å rapportere på. Identifiseringen baserer seg på tilgjengelig informasjon rundt økonomiske, miljømessige og sosiale påvirkninger eller om informasjon som kan påvirke interessenters beslutninger (GRI, 2013, s. 33).

I den første fasen av vesentlighetsanalysen kalt identifisering, ser vi etter selskapets evne til å gjennomføre og rapportere på handlingene som tas i bruk når de definerer deres relevante/vesentlige bærekraftsemner. I prosessen rundt redegjørelsen for vesentlighet, er prinsippene om bærekraftskontekst og interessentinkludering nødvendige å ha som fundament (GRI, 2013).

Objekt 2: *Identifiserer relevante emner basert på etablerte standarder.*

Vi søker her etter redegjørelser fra selskapet om hvorvidt de har brukt etablerte standarder for å identifisere relevante emner. For eksempel tilbyr GRI under G4 forskjellige sektoropplysninger, og ved GRI 2016 tilbyr de forskjellige emnespesifikke standarder som kan brukes. Videre har SASB (u.å) et vesentlighetskart som omhandler 26 generelle bærekraftsemner i 77 forskjellige industrier som kan benyttes. For å få score 1 her, må selskapet redegjøre for at de har brukt en standard og/eller et av de forskjellige rammeverkene.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke identifiserer relevante emner basert på standarder.

Score 1: Dersom selskapet identifiserer relevante emner basert på standarder.

Objekt 3: *Selskapet redegjør for om de har gjennomført interne og eksterne konsultasjoner i identifiseringsfasen.*

Vi søker her etter redegjørelser fra selskapet i avsnittet om vesentlighetsanalysen om hvorvidt de har brukt interessentdialog og intern dialog for å identifisere emner.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke redegjør for interne og eksterne konsultasjoner.

Score 1: Dersom selskapet redegjør for interne og eksterne konsultasjoner.

Objekt 4: *Selskapet redegjør for teknikkene brukt for å identifisere ulike vesentlige emner.*

Vi søker her etter informasjon fra selskapet rundt teknikkene de har brukt for å identifisere vesentlige emner. Eksempler på dette kan være at selskapet har hatt intervjuer med interessenter, spørreundersøkelser, eller workshops for å nevne noen. For å få score 1 holder det ikke å skrive at de har gjennomført en interessentdialog, men det må skrives mer om hvordan og hva som har blitt gjort.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på teknikkene/fremgangsmåten brukt.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer på teknikkene/fremgangsmåten brukt.

Prioritering:

Neste steg i prosessen er prioritering av emner fra identifiseringsprosessen. Her skal det bestemmes hvilke emner som er vesentlig og som dermed skal rapporteres på. Det involverer å vurdere betydningen av de økonomiske, miljømessige og sosiale påvirkningene, eller det som vesentlig vil påvirke interessenters vurderinger og beslutninger (GRI, 2013 , s. 35).

Fra den innledende fasen ser vi etter om det er foretatt en videre vurdering og prioritering av de aktuelle emnene. Det er ikke en selvfølge at alt som er av relevant karakter er å betrakte som vesentlige emner for selskapet og deres interessenter. Videre faller vi også tilbake på det vi var innom i den innledende identifiseringsfasen, inkluderingen av interessentene. Graden av viktigheten for enheten i seg selv behøver ikke å reflektere hvordan alle interessentene prioriterer den.

Objekt 5: *Selskapet redegjør i rapporten om prosessen eller teknikkene som selskapet har brukt for å prioritere de vesentlige emnene.*

Vi søker her etter informasjon fra selskapet vedrørende prosessen eller teknikkene som har blitt brukt for å prioritere de identifiserte vesentlige emnene. Eksempler på dette kan være at de har spurt de ulike interessentene om å prioritere de identifiserte emnene, og/eller ledelsen i selskapet har prioritert disse basert på hva de mener er mest vesentlig ut ifra interessentdialogen. For å få

score er det viktigste at de skriver noe rundt prosessen eller teknikkene som har blitt brukt i prioriteringen.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke redegjør for prosessen eller teknikkene brukt for å prioritere vesentlige emner.

Score 1: Dersom selskapet redegjør for prosessen eller teknikkene brukt for å prioritere vesentlige emner.

Objekt 6: *Selskapet redegjør for kriterier brukt til å prioritere og/eller inkluderer en vesentlighetsmatrise i rapporten.*

Vi søker her etter informasjon vedrørende kriteriene selskapet har brukt for å prioritere de identifiserte vesentlige emnene og/eller om de har inkludert en vesentlighetsmatrise som viser hvordan disse emnene blir prioritert. Dette kan være at selskapet har prioritert basert på kriterier om hva som er viktigst for interessenter og deres beslutninger, eller basert på hva selskapet mener er mest vesentlig for seg selv.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke lister kriterier de har brukt og/eller inkluderer vesentlighetsmatrise for prioritering av vesentlige emner.

Score 1: Dersom selskapet lister kriterier de har brukt og/eller inkluderer vesentlighetsmatrise for prioritering av vesentlige emner.

Objekt 7: *Selskapet redegjør for personen eller organet som tar den endelige beslutningen.*

Vi søker her etter en redegjørelse fra selskapet om personen eller organet som tar den endelige beslutningen på de prioriterte emnene. For å få score 1 er selskapet derfor nødt til å redegjøre for hvem som har ansvaret/tar siste beslutning rundt vesentlighetsanalysen og/eller prioriteringene av vesentlige emner.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på organet eller personen som tar den siste beslutningen.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer på organet eller personen som tar den siste beslutningen.

Validering:

Valideringssteget går ut på å vurdere alle identifiserte vesentlige emner mot prinsippet fullstendighet, som omfatter omfang, grense og tid. Validering blir utført med mål om å sikre at rapporten gir et rimelig og balansert bilde av selskapets bærekraftspresentasjon, ved at både positive og negative påvirkninger inkluderes (GRI, 2013 , s.38).

Siste steg i prosessen, før informasjon rundt de forskjellige vesentlige emnene skal innhentes og publiseres, er valideringssteget. Det er derfor viktig at listen av vesentlige emner inkluderes i rapporten, og er godkjent av en leder i selskapet med beslutningsmyndighet, eller ved hjelp av eksterne interessenter (GRI, 2013).

Objekt 8: *Selskapet redegjør for prosessen eller teknikkene brukt for å validere listen over de vesentlige emnene i rapporten.*

Vi søker her etter redegjørelser på prosessen eller teknikkene som selskapet bruker for å validere de identifiserte og prioriterte vesentlige emnene. Eksempler kan være at selskapet skriver at de har presentert funnene til styret som har validert og akseptert listen av vesentlige emner. Et annet eksempel kan være at de har latt eksterne tredjeparter som f.eks. interessenter se over resultatet, og latt de godkjenne listen.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt for å validere de vesentlige emnene.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt for å validere de vesentlige emnene.

Objekt 9: *Selskapet redegjør for kriterier brukt for å validere listen over de vesentlige emnene.*

Vi søker her etter kriteriene som selskapet bruker for å validere listen over de vesentlige emnene. Dette kan være at de har validert listen av vesentlige emner mot selskapets strategi og virksomhetsområder. Et annet kriterium kan være å sjekke at rapporten og de vesentlige emnene inneholder både positive og negative påvirkninger.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på kriterier brukt for å validere de vesentlige emnene.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer på kriterier brukt for å validere de vesentlige emnene.

Review/Gjennomgang:

En gjennomgang av rapporten utføres når den har blitt publisert, hvor et selskap gjør seg klar for neste rapporteringsperiode (GRI, 2013, s. 39).

Det neste steget handler om å gjennomgå den tidligere publiserte rapporten, der selskapet gjør seg klar for neste rapporteringsperiode. Gjennomgangen vil hovedsakelig fokusere på hva som var å regne som vesentlig i de foregående årene/året, der det foretas en vurdering på bakgrunn av ny informasjon og/eller tilbakemeldinger fra interessenter som kan brukes i neste identifiseringsfase (GRI, 2013).

Objekt 10: *Selskapet redegjør for prosessen eller teknikkene brukt i gjennomgangen av den tidligere analysen.*

Vi er her på jakt etter selskapets redegjørelse på gjennomgangen av den tidligere analysen, hvor vi spesifikt fokuserer på prosessen eller teknikkene de bruker. Vi aksepterer ikke at selskapet sier de kun har gjort en gjennomgang, da vi vil ha mer informasjon rundt prosessen og hva de har gjort. Eksempler kan være at de har tatt kontakt med interessenter eller vice versa. Det kan også være at styret/ledelsen har gjort en gjennomgang for å se etter endringer fra den foregående rapporten til den nye rapporten.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt i gjennomgangen av den tidligere vesentlighetsanalysen.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt i gjennomgangen av den tidligere vesentlighetsanalysen.

Objekt 11: *Selskapet redegjør for kriterier brukt i gjennomgangen av den tidligere analysen.*

Vi er her på jakt etter selskapets redegjørelse på kriterier de har brukt i gjennomgangen av den/de tidligere analysen(e). Som nevnt er det vanskelig å hevde at vesentlig emner er konstant, dermed er det å se den foregående rapporten i kontrast av dagens relevans kan være eksempel på et kriterium de stiller.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på kriterier brukt i gjennomgangen av den tidligere vesentlighetsanalysen.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer på kriterier brukt i gjennomgangen av den tidligere vesentlighetsanalysen.

Objekt 12: *Selskapet redegjør for hvor hyppig de gjennomgår tidligere analyser.*

Vi ser her etter selskapets redegjørelse på hvor hyppig de går igjennom den tidligere analysen. Eksempelvis kan de opplyse om at de gjennomgår vesentlighetsanalysen årlig, kvartalsvis eller hvert andre år.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer på hvor ofte det gjennomgår vesentlighetsanalysen.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer hvor ofte det gjennomgår vesentlighetsanalysen.

Vesentlige emner:

Den siste seksjonen hjelper oss å identifisere om selskaper oppgir de vesentlige emnene, og om de for hvert av emnene har målsetninger, og kobler dem sammen med annen informasjon i rapporten (Ruiz-Lozano et al., 2022, s. 396).

Resultatet av vesentlighetsanalysen er at selskapet har identifisert og prioritert de vesentlige emnene. Det at bærekraftsrapporter er interessentfokuset vil tale for at selskapet bør gjøre det så oversiktlig og enkelt som mulig å finne frem, og spesielt til den vesentlige informasjonen i rapporten som er det viktigste for interessentene.

Objekt 13: *Selskapet gir en liste over de vesentlige emnene som er identifisert og prioritert.*

Vi søker her etter en liste formatert som en ryddig og oversiktlig rekke. Det gis ikke score til selskaper som for eksempel har brukt vesentlighetsmatrisen med kulepunkter rundt om, fordi vi mener at dette kan være rotete og uoversiktlig. Likevel vil en matrise delt inn i en oversiktlig liste kvalifisere til score, fordi en slik grafisk fremstilling vil fremstå mer oversiktlig og ryddig. Se vedlegg 1 for illustrasjon, og forklaring.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke gir en liste på de vesentlige emnene.

Score 1: Dersom selskapet gir en liste på de vesentlige emnene.

Objekt 14: *Selskapet redegjør spesifikt for hvert av de prioriterte vesentlige emnene.*

Vi ser om selskapene har rapportert på samtlige vesentlige emner de har kommet frem til. Dette kan være hvordan de håndterer disse, eventuelle KPI'er eller øvrig informasjon er av interessant karakter for leseren. Her sjekkes hvert av de vesentlige emnene om de har fått et eget avsnitt der selskapet adresserer det.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke rapporterer spesifikt på hvert av de vesentlige emnene.

Score 1: Dersom selskapet rapporterer spesifikt på hvert av de vesentlige emnene.

Objekt 15: *Selskapet kobler hvert vesentlige emne opp mot plassering i rapporten.*

Her er ser vi etter koblinger/lenker mellom de vesentlige emnene og ytterligere informasjon. Dette kan enten kan være lenker eller koblinger fra GRI-indeksen til de forskjellige vesentlige emnene og ytterligere informasjon. Andre løsninger kan være hyperkoblinger mellom hvert av de vesentlige emnene og ytterligere informasjon, eller henvisninger i innholdsfortegnelse.

Score:

Score 0: Dersom selskapet ikke kobler eller linker hvert av de vesentlige emnene med informasjon om det emnet i rapporten.

Score 1: Dersom selskapet kobler eller linker hvert av de vesentlige emnene med informasjon om det emnet i rapporten.

3.3 Kvantitativt supplement

I forskning ser man viktigheten av kvantitative verktøy i analyser hvor man ønsker å uttale seg om generalisering (Mayring, 2014, s.41). Etter vi har utført innholdsanalysen vil vi ikke kunne si noe om hvilke karakteristikk som påvirker et selskaps formidling. Selv hvor presist og nøyaktig vi foretar våre vurderinger og kategoriseringer i innholdsanalysen, vil kvantitative analyser være med å underbygge påstandene (Mayring, 2014, s. 42).

Tidligere litteratur viser hvordan man kan benytte seg av ulike statistiske tester for å undersøke hvilke variabler som driver formidlingen av vesentlighetsanalysen (e.g. Farooq et al., 2021; Fasan & Mio, 2017; Gerwanski et al., 2019; Ruiz-Lozano et al., 2022; Torelli et al., 2020). For å støtte opp om våre funn og antakelser etter innholdsanalysen utfører vi dermed en regresjon i statistikkprogrammet STATA, hvor målet er å avdekke hvilke karakteristikk som driver selskapets formidling av vesentlighetsanalysen. Den avhengige variabelen som vil brukes i OLS-regresjonen er totalsummen som selskapet har fått i innholdsanalysen, der maks sum vil være 15 og lavest sum vil være 0. Den avhengige variabelen vil ses i sammenheng med ulike variabler som litteraturen mener kan drive formidling av bærekraftsinformasjon og vesentlighetsanalysen.

Etter vi hadde innhentet de ulike variablene som brukes som kontrollvariabler i regresjonen, så vi etter utstikkere i variablene som kunne forstyrre datasettet. For å håndtere ekstremverdier kan vi enten slette variablene eller tilpasse dem (Smith, 2019, s. 86). Grunnet at vi har et lite utvalg av

selskaper, og ønsket å se formidlingen blant selskaper på Oslo Børs, tilpasset vi variablene. Vi benyttet oss derfor av winsorizing på de kontinuerlige variablene. For å redusere påvirkningen utstikkerne har på datasettet har vi winsorizet dataen på 1% og 99%. Resultatet av winsorizingen er at alle verdiene på variablene våre som er under 1 prosentil og over 99 prosentil vil bli erstattet med verdien på observasjonen på 1 prosentil og 99 prosentil. Det vil si at ekstremverdiene som tidligere forstyrret datasettet, har blitt redusert til en mer rimelig normalfordeling. Variablene som er blitt winsorizet har fått navnet x_w (feks: mtb_w). Se vedlegg 2 for boxplots som viser variablene før og etter winsorizing.

Vi lagde en regresjon med den avhengige variabelen SUM, sammen med de ulike kontrollvariablene som vi har valgt ut. Vi vil i delkapittelet under redegjøre for valget av variablene. Formelen for regresjonen blir dermed:

$$SUM = \beta_0 + \beta_1 Størrelse_w + \beta_2 Attestasjon + \beta_3 MTB_w + \beta_4 Gjeld_w + \beta_5 ROA_w + \beta_6 Industrieffekt + \varepsilon$$

SUM er den avhengige variabelen som representerer scoren på vesentlighetsformidlingen til et selskap. Størrelse er den naturlige logaritmen av selskapets totale eiendeler. Attestasjon er en kategorisk variabel som ser på om hvorvidt selskapet har fått (1) eller ikke fått (0) sin rapport attestert. Marked-Til-Bok (MTB) består av selskapets markedsverdi dividert på bokført EK, gjeld er total gjeld dividert på totale eiendeler for et selskap, og ROA er inntekt før ekstraordinære hendelser dividert på totale eiendeler. Industrieffekt representerer industridivisjonen som selskapet tilhører.

3.3.1 Valg av kontrollvariabler

Basert på tidligere forskning har vi valgt følgende kontrollvariabler som kan ses på som drivere av formidling til bærekraftsinformasjon og vesentlighetsanalysen. Vedlegg 3 viser variabler i datasettet med forklaringer.

Gjeld: Gjeldsgrad blir brukt som en kontrollvariabel for å teste selskapets finansielle begrensning. En høyere grad av gjeld vil føre til at selskaper får mindre finansiell fleksibilitet,

der de er mer finansielt bundet og dermed ikke har nok kapital til å produsere gode bærekraftsrapporter (Cormier & Magnan, 2003; Farooq et al., 2021). De forskjellige studiene har valgt å kontrollere for gjeld på forskjellige måter, der Cormier og Magnan (2003) bruker total gjeld dividert på EK, mens Farooq et al. (2021) og Torelli et al. (2020) bruker total gjeld dividert med totale eiendeler. Vi velger i vår studie å bruke total gjeld dividert med totale eiendeler, fordi denne variabelen er brukt i tidligere studier på vesentlighetsanalysen.

Avkastning på eiendeler (ROA): For å undersøke om et selskaps lønnsomhet har betydning på vesentlighetsformidlingen, vil vi se på avkastning på eiendeler. I forhold til finansiell prestasjon, er høyere lønnsomhet assosiert med at selskapene har mer kapital tilgjengelig, som videre betyr at de har mer finansielle ressurser til å bruke på bærekraftsrapporter (Cormier & Magnan, 2003; Farooq et al., 2021; Haniffa & Cooke, 2005). Videre har flere studier sett på hvordan lønnsomheten påvirker formidlingen av bærekraftsinformasjon og vesentlighetsanalysen (Farooq et al., 2021; Fasan & Mio, 2017; Gerwanski et al., 2019; Haniffa & Cooke, 2005; Torelli et al., 2020). Vi velger å benytte oss av inntekt før ekstraordinære hendelser dividert på totale eiendeler.

Marked-til-bok (MTB): For å kontrollere om et selskaps nåværende markedsverdi sammenlignet med den bokførte verdien vil ha betydning på formidlingen av vesentlighetsanalysen, bruker vi marked til bok. En høyere marked til bok (eller Tobins Q) kan innebære et høyere nivå av informasjonsasymmetri mellom et selskap og dets investorer når det gjelder immaterielle eiendeler og fremtidige vekstmuligheter (Hahn & Kuhnen, 2013). For å håndtere informasjonsasymmetrien kan selskaper øke rapporteringen, slik at kapitalkostnadene reduseres (Hahn & Kuhnen, 2013). Ulike studier som har fokusert på formidlingen av bærekraft og vesentlighetsanalysen har undersøkt hvorvidt markedsverdien kan fungere som en driver (Farooq et al., 2021; Gerwanski et al., 2019; Prado-Lorenzo et al., 2009), enten ved bruk av Tobins Q eller MTB. Vi bruker i studien marked-til-bok utregnet som markedsverdi dividert på bokført EK.

Størrelse. Ulike studier har funnet ut at selskapers størrelse kan ha en positiv effekt på omfanget, formidlingen og innføring av bærekraft (Cormier & Magnan, 2003; Fortanier et al., 2011; Gallo

& Christensen, 2011; Hahn & Kuhnen, 2013; Haniffa & Cooke, 2005). Sett opp mot vesentlighetsformidling er det gjort på forskjellige måter, der Ruiz-Lozano et al. (2022) bruker antall ansatte som en dummy variabel, Farooq et al. (2021); Gerwanski et al. (2019) og Torelli et al. (2020) bruker den naturlige logaritmen av totale eiendeler, og Fasan og Mio (2017) bruker totale eiendeler. For å få en mer presis og sammenlignbar størrelse velger vi dermed å benytte den naturlige logaritmen av totale eiendeler.

Attestasjon: Iht. teorikapittelet brukes attestasjon som en kontrollvariabel for å teste om uavhengig tredjeparts attestasjon kan ha betydning på formidlingen til selskaper. Ulike studier har undersøkt attestasjons påvirkning på ulike måter. Ballou et al. (2018); Maroun (2019) og Michelon et al. (2015) undersøkte i sine studier hvordan attestasjon er med på å påvirke kvaliteten på bærekraftsrapportering til selskaper, mens Gerwanski et al. (2019); Ruiz-Lozano et al. (2022) og Torelli et al. (2020) undersøkte attestasjons påvirkning på selskapers formidling vedrørende vesentlighetsanalysen. I likhet med studiene, bruker vi attestasjon som en dummyvariabel.

Industri: I følge Hahn og Kuhnen (2013) er industrien et selskap tilhører den eksterne karakteristikken som oftest undersøkes. Farooq et al. (2021); Fasan og Mio (2017); Gerwanski et al. (2019) og Torelli et al. (2020) har i sine studier undersøkt i hvilken grad industritilhørigheten til et selskap vil påvirke kvaliteten og formidlingen av vesentlighetsanalysen. Vi velger dermed å bruke industri som en kontrollvariabel, for å se om industrien et selskap opererer i vil ha en påvirkning på formidlingen. Dette blir gjort ved hjelp av SIC-koder og vi har i likhet med Gerwanski et al. (2019) og Torelli et al. (2020) fordelt de ulike industriene som selskapene tilhører i forskjellige industridivisjoner. Dette gjøres for å få samlet flere observasjoner under samme divisjon, og forhindre svært små grupperinger. Industridivisjonene er fordelt ved utgangspunkt i OSHA (u.å.) sin SIC-manual, se vedlegg 4 for nærmere forklaring.

3.4 Forskningskvalitet

I vurderingen av vår egen forskning og datainnsamling ser vi resultatet vårt opp mot hva litteraturen sier om forskningskvalitet, og hvordan vi håndterte mulige fallgruver underveis. Innholdsanalysen er en forskningsmetode som gjennom sin natur allerede er utsatt for potensielle risikoer. Som tidligere påpekt, er opptellingen av forekomstene et resultat av våre manuelle og skjønsmessige vurderinger.

På grunn av at datainnsamlingen er foretatt enkeltvis, og er en manuell prosess følger det med oppsider og mulige fallgruver. Krippendorff (1980) gjør oss oppmerksom på tre faktorer vi kontinuerlig måtte komme tilbake til i løpet av prosessen. Stabilitet, reproduserbarhet og nøyaktighet er faktorer som kan forstyrre kvaliteten. Stabiliteten er et mål på hvorvidt målingen av samme gjenstand vil være lik på ulike tidspunkt i datainnsamlingen. Reproduserbarhet kan forklares som fremgangsmåten til innholdsanalysen, der to innsamlere skal kunne produsere samme resultat. Nøyaktighet er hvorvidt det resultatet som leveres er objektivt rett.

Vi forberedte oss på å håndtere risikoene som kunne virke inn under datainnsamlingen, og så på hvordan litteraturen mener vi kunne evaluere og vurdere kvaliteten på forskningen. Her rettet vi blikket mot Tjora (2012, s.202), som nevner hvilke indikatorer som kan si noe om forskningskvaliteten. Gjennom indikatorene reliabilitet og validitet gjennomførte vi en evaluering, hvor vi tok en selvbevisst gjennomgang på hvordan vi etter beste evne håndterte risikoene.

3.4.1 Reliabilitet

Reliabiliteten, eller påliteligheten, er et mål på hvorvidt det foreligger en konsistens på målingene eller datainnsamlingen i et forskningsprosjekt. Gitt premisset at det foreligger reliabilitet skal resultatet som oppnås være likt under lignende omstendigheter. Vi som har satt sammen vår struktur og forståelse av indeksen, har så langt det lot seg gjøre, gjennomført datainnsamlingen på en så relevant, riktig og pålitelig måte som mulig. Risikoene som ble nevnt (stabilitet, reproduserbarhet og nøyaktighet) er risikoer som kan være med på å true påliteligheten av forskningen vår. Om forskning som baserer seg på fortolkninger, mener Tjora (2012, s. 206) at fullstendig nøytralitet er vanskelig å oppnå, så kunnskapen vi gikk inn med kan på lik linje som

det er en ressurs, bli sett på som støy. Vår kunnskap ved inngangen av oppgaven var et resultat av et snart endt masterløp i regnskap og revisjon, hvor den ene halvdel i tillegg har halvannet års utøvende praksiserfaring som revisormedarbeider. I tillegg har det vært et økt fokus på bærekraftsrapportering, slik at større mengde av pensumlitteraturen vi har vært igjennom er å betrakte som aktuelt. Gjennom hele prosessen hadde vi en selvbevisst holdning på at vi skulle etablere oss en forståelse og holdning som et fundament i forskningen, men samtidig være åpen for at denne kunne endres etter hvert som vi tilegnet oss ny kunnskap. Som Tjora (2012, s. 206) var innom, så kan det at vi var forutinntatt påvirke relabiliteten på resultatet.

I starten gikk vi systematisk igjennom hvordan Ruiz-Lozano et al. (2022) hadde satt opp indeksen sin, og gikk gjennom prosessen fra start til slutt. Videre er indeksen et produkt av to ulike, men i hovedsak GRI, sitt rapporteringsrammeverk. Det å forstå prinsippene som lå til grunn i de ulike objektene måtte gjøres før innholdsanalysen, og etter vi hadde felles forståelse for prinsippene hadde vi et utgangspunkt å jobbe i fra. Innholdsanalysen begynte med å systematisk gå igjennom 15 ulike selskap i felleskap, hvor utvalget skulle representere det brede spekteret av selskaper på børsen. Dette inkluderte mindre selskap, spesifikke bransjer og noen av de største aktørene. Etersom strukturen på selskapers rapporter varierer, fikk vi dannet et bilde på de ulike utformingene vi ville møte.

Etter de første 15 selskapene gikk vi gjennom de objektene som var vanskeligst å avklare. For å sikre påliteligheten og reproduserbarheten, var det viktig for oss å vite at vi hadde et likt tankesett, og la oss på en lik strenghetslinje. Vi ble enig om at det ikke skulle foreligge noen tvil om hvorvidt de oppfylte kriteriet eller ikke. Fokuset i innholdsanalysen var å se igjennom perspektivet til en gjennomsnittlig interessent, hvor det ikke skulle være nødvendig å måtte lese mellom linjene. Noen unntak har det vært under innsamlingen, hvor bruk av ord og formuleringer har skapt usikkerhet. Disse ble notert ned, slik at vi i felleskap kunne ta en avgjørelse som vi følte var passende basert på våre kriterier. Videre jobbet vi oss systematisk gjennom resten utvalget, og noterte ned punkter, særegne tilfeller og annen informasjon som etter ønske burde bli løst av begge.

Stabilitet var en annen faktor som Krippendorff (1980) mente kunne påvirke en slik analyse. Ved å se denne påstanden i lys av Tjora (2012, s. 206) sine kriterier om kvalitet, måtte vi ha et

sikkerhetsnett for å fange opp mulige feil. Vi telte 70 selskaper, inkludert de 15 første, før vi hadde et nytt møte hvor vi oppsummerte det foreløpige resultatet og tankene vi hadde. Her var det viktig for oss å få kartlagt hva vi fant mest utfordrende, og hvilke objekter og selskaper det var mest tvil over. Disse var vi enige om ville trenge en ny gjennomgang på slutten av innsamlingen for å sikre kvaliteten og påliteligheten. Etter hvert som vi kom lenger i analysen ble vi mindre usikker, men fortsatte å notere ned særegne problemstillinger som kunne kreve ekstra oppmerksomhet.

3.4.2 Validitet (gyldighet)

For at vi skal kunne trekke konklusjoner på sammenhengene vi undersøkte, var det viktig at variablene og dataen vår var gyldig (Smith, 2019, s. 183). Jacobsen (2015, s. 17) mener at gyldighet er noe som foreligger når empirien vi samler inn faktisk gir svar på spørsmålene vi har. Likevel er det innen kvalitativ forskning noe mer krevende å kunne hevde at det foreligger en validitet over resultatet (Tjora, 2012, s. 206). Som en respons til påstanden om at kvalitativ forskning er vanskeligere å bekrefte, gjør vi ytterligere handlinger for å redusere risiko, og validere forskningen. Vi måtte stille oss selv spørsmålet om vi hadde gjennomført innholdsanalysen på en tilfredsstillende måte.

Etter samtlige selskap var gjennomført var vi enig om å gjennomføre en rekke sikkerhetsprosedyrer for å kunne validere prosessen ovenfor hverandre, og påse at datainnsamlingen hadde blitt gjennomført på samme måte. De første 70 selskapene som vi gikk igjennom, mente vi trengte en revisjon fordi dette kunne styrke stabiliteten på analysen. Ettersom disse var de første selskapene vi gikk igjennom, mente vi det var behov for en ny gjennomgang. Revidert versjon av 70 første ga et inntrykk av at vi var mer usikre i begynnelsen enn mot slutten. Korrigeringene var ikke direkte utslagsgivende for totalresultatet, og det ble foretatt flest korrigeringer i seksjonen om identifisering og prioriteringer. Dette skyldes at begge fasene baserer seg på samme prinsipp om interessentinkludering, og er to prosesser som kan gjøres rede for i “samme bevegelse”.

Avslutningsvis tok vi stikkprøver på den resterende delen av utvalget. Hvor det tidligere ble gjennomført en revidert gjennomgang på de 70 første, var det en enighet om at samme mengde

ikke var nødvendig i denne gjennomgangen. Av det resterende utvalget på 137 selskaper (som oppnådde mer enn 0 poeng) foretok vi en stikkprøve på 15 selskap. Etter vår mening var dette en stor nok mengde for å kunne ta en beslutning på om kvaliteten på datainnsamling var gyldig. Vi utelukket de 70 første selskapene og genererte i Excel, ved hjelp av kommandoen «tilfeldigmellom», selskapene som skulle gjennomgås på nytt. Ved å plukke ut 15 selskaper, var det totalt på 225 objekter som skulle gjennomgås. Før vi skulle gå igjennom utvalget satte vi i god revisorånd en terskelgrense for hva vi anså som en vesentlig mengde feil. Terskelgrensen ble satt til 5%, som var mengden korrigeringer vi mente kunne påvirke validiteten til resultatet. I løpet av gjennomgangen avdekket vi korrigeringer i kategoriseringen som tilsvarte 3% feilmargin. Vi så på stikkprøvene som en validering av selve prosessen, og ønsket å sikre at innsamlingen og kategoriseringen var forankret i de samme vilkårene.

4. Resultat

4.1 Resultat fra innholdsanalyse

Innholdsanalysen består av et utvalg på 201 selskap som i løpet av regnskapsåret 2021 var, eller ble notert på Oslo Børs. Den deskriptive statistikken fra vesentlighetsformidlingsindeksen er presentert i tabell 1. Av de 201 selskapene som er inkludert i analysen, er gjennomsnittscoren på 5,1 av de 15 objektene i vesentlighetsformidlingsindeksen. Resultatet viser at gjennomsnittscoren er forholdsvis lav (34%), som kan tyde på at selskaper notert på Oslo Børs underrapporterer. Av utvalget får 65 av selskapene den laveste scoren som er mulig å oppnå (0%), ettersom de ikke formidler noe på vesentlighetsanalysen. Ingen av selskapene i utvalget scorer den maksimale summen 15 (100%). Det selskapet som scoret høyest oppfylte 14 av 15 (93,3%). Totalt sett av utvalget på 201 selskaper var det 137 som oppfylte et eller flere kriterier, og havnet derfor på 1 eller flere poeng.

	Område	Gjennomsnitt	Median	MIN	MAX	SA
Antall objekter formidlet	0-15	5,1	6	0	14	4,01
Antall objekter formidlet (%)	0-100	34	40	0	93,3	0,27

Tabell 1 Viser deskriptiv statistikk for vesentlighetsformidlingsindeksen

Tabell 3 viser resultatet av de 15 objektene fra vesentlighetsformidlingsindeksen. Tabellen viser gjennomsnittsscoren på innholdsanalysen som helhet, samt hvordan antallet er fordelt på de enkelte objektene. Den viser resultat av det totale utvalget i de to første kolonnene (n=201), og de to påfølgende kolonnene består av resultatet for selskaper som scoret over 0 (n=137). I gjennomgangen av empiri fra den kvalitative delen vil vi redegjøre for selskapene som scoret over 0.

For utvalget av selskaper som har fått score, ser vi at objekt 13 «liste over vesentlige emner» er den med høyest score, der 126 av 137 (92%) selskaper har fått 1. Like etter kommer objekt 3 og 4 på henholdsvis 123 (89,8%) og 124 (90,5%) som hører til identifiseringssteget. Deretter kommer objekt 1, der 121 (88,3%) av de 137 selskapene hadde et innledende avsnitt eller

seksjon om vesentlighetsanalysen. Ut ifra tabell 2, er det en betydelig forskjell for resterende poengsum om selskapene oppfyller objekt 1 eller ikke. Selskapene som ikke oppfyller objekt 1 er i klart mindretall, men leverer fortsatt på andre deler av indeksen.

	Oppfyller objekt 1 (n=121)	Oppfyller ikke objekt 1 (n=16)
Gjennomsnittlig score	7,90	4,20

Tabell 2 Viser gjennomsnittlig score om objekt 1 oppfylles eller ikke

Identifiseringen, som er det første steget i vesentlighetsanalysen, har en gjennomsnittscore på 81,5%. Når det gjelder å identifisere emner basert på standarder/retningslinjer (objekt 2) er det 88 (64,2%) av selskapene som benytter seg av dette, mens 123 (89,8%) av selskapene gjennomfører både eksterne og interne konsultasjoner (objekt 3), og 124 (90,5%) som formidler de anvendte teknikkene (objekt 4). Med utgangspunkt i de fire forskjellige stegene i analysen vises det tydelig av tabell 3 at formidlingsevnen faller etter hvert som prosessen fortsetter, med unntak av gjennomgang. Det at formidlingen av analysen faller betydelig fra identifiseringssteget (81,5%), kan tyde på symbolsk legitimitet.

Videre til prioriteringssteget synker formidlingen ned til et gjennomsnitt på 39,6%. Av utvalget på 137 selskaper, formidler 55 (40,1%) av selskapene for prosessen eller teknikkene som ble brukt for å prioritere de identifiserte vesentlige emnene. Videre har 71 selskap (51,8%) enten inkludert vesentlighetsmatrisen eller kriteriene som har blitt brukt, og 37 (27%) av selskapene formidler hvem som er ansvarlig for å godkjenne forslaget til listen over vesentlige emner.

På valideringssteget, faller formidlingen ned til et gjennomsnitt på 11%. På objekt 8 rapporterer 29 (21,2%) av selskapene på prosessen eller teknikkene brukt for å validere listen av vesentlige emner, mens på objekt 9 rapporterer bare ett selskap (0,7%) på kriteriet brukt.

Det siste steget i vesentlighetsanalysen er gjennomgang. Her øker formidlingen til et gjennomsnitt på 18,3%. På objekt 10 redegjør 29 (21,2%) av selskapene på prosessen eller teknikkene brukt. På objekt 11 rapporterer 12 (8,8%) selskaper på kriteriene brukt i gjennomgangen av den tidligere rapporten, mens på objekt 12, som gjelder hvor ofte vesentlighetsanalysen gjennomgås, formidler 34 (24,8%) av selskapene på dette.

Objekt	Beskrivelse	N=201		N=137	
		n	%	n	%
	Generell		60,2		88,3
1	Rapporten inneholder en seksjon om vesentlighetsanalysen	121	60,2	121	88,3
	Identifisering		55,6		81,5
2	Identifiserer relevante emner basert på standarder/retningslinjer	88	43,8	88	64,2
3	Gjennomfører interne og eksterne konsultasjoner	123	61,2	123	89,8
4	Rapporterer på teknikkene brukt	124	61,7	124	90,5
	Prioritering		27,0		39,6
5	Rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt	55	27,4	55	40,1
6	Rapporterer på kriterier brukt og/eller inkluderer matrisen	71	35,3	71	51,8
7	Rapporter på person/organet som tar en endelig avgjørelse	37	18,4	37	27,0
	Validering		7,5		11,0
8	Rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt	29	14,4	29	21,2
9	Rapporter på kriterier brukt	1	0,5	1	0,7
	Review/Gjennomgang		12,4		18,3
10	Rapporterer på prosessen eller teknikkene brukt	29	14,4	29	21,2
11	Rapporter på kriterier brukt	12	6,0	12	8,8
12	Rapporter på hyppigheten av gjennomgangen	34	16,9	34	24,8
	Vesentlige emner		49,9		73,2
13	Legger ved en oversiktlig liste over vesentlige emner	126	62,7	126	92,0
14	Rapporter på spesifikke objekter for hvert av emnene	105	52,2	105	76,6
15	Kobler hvert emne opp mot plassering i rapporten	70	34,8	70	51,1

Tabell 3 Viser resultatet av vesentlighetsformidlingsindeksen

Den siste seksjonen i indeksen er *vesentlige emner*, hvor gjennomsnittsformidlingen til selskapene er på 73,2%. Det kommer tydelig frem at nesten alle selskapene 126 (92%) formidler listen av vesentlige emner. Når det kommer til å rapportere på hvert av de ulike emnene er det 105 (76,6%) av selskapene som gjør dette. 70 (51,1%) av selskapene kobler hvert av de vesentlige emne opp mot ytterligere informasjon i rapporten.

Avslutningsvis viser tabell 4 en oversikt over bruken av GRI-rammeverket blant hele utvalget, og av selskapene som har over 0 i score. Tabellen viser et lite flertall av selskaper som ikke benytter seg av GRI, men filtrerer vi utvalget til selskaper som har over 0 i score er det et tydelig flertall som bruker det.

	Bruker GRI	Bruker ikke GRI	Total
Hele Utvalget	99	102	201
Selskaper score over 0	97	40	137

Tabell 4 Viser bruken av GRI blant utvalget

4.2 Drivere som påvirker formidlingen av vesentlighetsanalysen

Tabell 5 presenterer den deskriptive statistikken for variablene brukt i studien. Den avhengige variabelen SUM har en gjennomsnittsverdi på 5,1 og et standardavvik på 4, som betyr at den gjennomsnittlige rapporten til et selskap på Oslo Børs kun oppnår ca. 1/3 av den maksimale summen i indeksen. Mindre enn 1/5 (18,9%) av selskapene har fått sin bærekraftsrapport attestert av en uavhengig tredjepart, og gjennomsnittsstørrelsen blant selskapene er på 8,783. Ser vi over til de finansielle variablene er den gjennomsnittlige gjeldsgraden til selskapene på 57,7%. På lønnsomheten er gjennomsnittlig avkastning på eiendeler -0,6%, mens den gjennomsnittlige marked-til-bok blant utvalget er på 3,281.

Variabel	Obs	Gj.snitt	Std. Avvik.	Min	Max
SUM	201	5.1	4.005	0	14
Størrelse_w	201	8,783	1,979	4,912	13,56
Attestasjon	201	.189	.393	0	1
MTB_w	201	3,281	4,934	-7,041	22,736
Gjeld_w	201	0,577	0,285	0,0002	2,195
ROA_w	201	-.006	0,162	-0,775	0,315

Tabell 5 Viser deskriptiv statistikk

Tabell 6 viser korrelasjonsmatrisen som illustrerer sammenhengene mellom den avhengige variabelen SUM og kontrollvariablene. Resultatet av Pearsons korrelasjonsmatrise indikerer ingen relevante multikollinearitetsproblemer med variablene i modellen, hvor ingen av disse er i nærheten av grensen på 0,7 (Johannessen et al., 2020, s. 398). Matrisen viser at den avhengige variabelen SUM har en positiv signifikant korrelasjon med både attestasjon og størrelse. Dette betyr at jo høyere SUM et selskap får i indeksen, desto større er selskapet. Med hensyn til attestasjon, har en høyere SUM i indeksen også en positiv signifikant korrelasjon med attestasjon. Dette antyder at det foreligger en høyere sannsynlighet for at rapporten er attestert av en uavhengig tredjepart.

Videre ser vi at størrelse har en positiv signifikant korrelasjon med gjeld, ROA og attestasjon, mens den har en negativ signifikant korrelasjon med marked-til-bok. Attestasjon har en signifikant positiv sammenheng med gjeld, som betyr at dersom gjelden øker er det større sannsynlighet for attestasjon. Sett i sammenheng kan det bety at selskaper med høyere gjeldsgrad kan ha mer bruk for attestasjon for å skape tillit i markedet. Marked-til-bok har en negativ signifikant sammenheng med gjeld. Dette betyr at desto høyere gjeld et selskap har, desto lavere er forventningene fra markedet. Avslutningsvis har ROA en signifikant positiv sammenheng med gjeld, som vil si at jo høyere lønnsomhet, desto høyere gjeldsgrad og vice versa.

		1	2	3	4	5	6
1	SUM	1					
2	Størrelse_w	0,4667***	1				
3	Attestasjon	0,3887***	0,4807***	1			
4	MTB_w	0,0125	-0,3422***	-0,1161	1		
5	Gjeld_w	0,0811	0,4224***	0,1807**	-0,1896***	1	
6	ROA_w	0,1198*	0,2527***	0,1046	-0,0350	0,1770**	1

Tabell 6 Viser Pearsons korrelasjonsmatrise. . ***, **, * viser signifikans på 1, 5 og 10% nivå.

Tabell 7 viser regresjonen av vesentlighetsformidlingen, hvor hele utvalget på 201 selskaper er representert. Modellen vår er signifikant, og har en justert R^2 på 29,8%. Selskapers størrelse viser en signifikant positiv sammenheng med formidlingen av vesentlighetsanalysen til selskaper på 1%-nivå med koeffisienten 1,029. Dette betyr at større selskaper formidler mer om vesentlighetsanalysen enn mindre selskaper. Attestasjons påvirkning på vesentlighetsformidlingen til selskaper viser en signifikant positiv sammenheng på 1%-nivå med koeffisienten 2,011. Resultatet betyr at attestasjon har en signifikant påvirkning på utvalget vårt

ved at attestasjon øker formidlingen av vesentlighetsanalysen til selskaper på Oslo Børs. Videre finner vi en positiv signifikant sammenheng mellom marked-til-bok og formidlingen av vesentlighetsanalysen på 5%-nivå med koeffisienten 0,13. Dette indikerer at selskaper bruker formidlingen av vesentlighetsanalysen til å redusere informasjonsasymmetrien, og gir interessentene mer innsikt i fremtidsutsiktene og bærekraftsarbeidet. Vi finner ingen signifikant sammenheng mellom selskapets gjeldsgrad og deres formidling av vesentlighetsanalysen. Når det kommer til et selskaps lønnsomhet, finner vi heller ingen signifikant sammenheng mellom avkastning på eiendeler (ROA) og formidlingen av vesentlighetsanalysen.

Variabler	SUM
Størrelse_w	1,029*** (0,000)
Attestasjon	2,011*** (0,006)
MTB_w	0,130** (0,018)
Gjeld_W	-1,419 (0,193)
Roa_W	0,146 (0,925)
Konstant	-4,295*** (0,008)
Industri effekt	Ja
R^2	0.340
Justert R^2	0.298
Observasjoner	201

Tabell 7 Viser regresjon for SUM. Tallene i parentes angir p-verdi. *, ** og *** indikere signifikansnivå på henholdsvis 10%, 5% og 1%.

Avslutningsvis har vi også kontrollert modellen vår for heteroskedasitet og multikollinearitet ved hjelp av henholdsvis Breusch-Pagan Lagrange test og Variance Inflation Factor (VIF) test. P-verdien i modellen vår er større enn 5% som tilsier at det ikke er heteroskedasitet til stede, og vi slipper følgelig å forkaste nullhypotesen. Videre til VIF-testen er det ifølge Johannessen et al. (2020, s. 398) en «tommelfingerregel» at denne ikke bør overstige 10. VIF-testen viser at vi i vår modell ikke har noen variabler som overstiger 2,6. Vi kan dermed, basert på Pearsons korrelasjonsmatrise og VIF-testen, si at det ikke er multikollinearitetsproblemer i vår modell.

5. Diskusjon

Denne studien forsøker å bidra med kunnskap om selskapers formidling av vesentlighetsanalysen i bærekraftsrapportene sine. I tillegg rettes søkelyset mot selskapenes transparens og analysens kredibilitet. Motivasjonen til selskapenes formidling undersøkes gjennom legitimitets- og interessentteorien, samtidig kartlegges det hvilke rapport- og selskapskarakteristikker som driver formidlingen.

Det overordnede resultat av innholdsanalysen viser at 137 (68,2%) av 201 selskaper notert på Oslo Børs formidler noe om vesentlighetsanalysen. Det er vanskelig å komme foruten at det foreligger forbedringspotensialet både blant selskapene som formidler på vesentlighetsanalysen, og de 64 (31,8%) selskapene som ikke. Blant selskapene som ikke har formidlet noe om analysen, har vi likevel observert at flere opplyser at de vil gjennomføre en vesentlighetsanalyse for regnskapsåret 2022. Dette tyder på at flere selskaper er klar over forventningene som stilles fra interessentene og/eller oppsiden ved å gjennomføre analysen. Dette kan skyldes at de ønsker å vise at de tar bærekraftsrapportering på alvor, og ytterligere legitimere seg selv. I lys av Deegan (2002) sin antagelse om at det er et gjensidig samspill mellom selskaper og samfunnet rundt, impliserer dette at det foreligger et ønske om å oppfylle sine forpliktelser og overholde den sosiale kontrakten. På en annen side kan det også antyde at flere selskaper enda er i oppstartsfasen og/eller ikke har nok ressurser til å kunne rettferdiggjøre kost-nyttens. Ettersom rapportering utover regnskapsloven §3-3c er frivillig, vil økt rapportering være et aktivt valg som naturlig vil medføre økt ressursbruk, slik at dette er en beslutning selskapene selv må vurdere.

Formidlingen av prosessen knyttet til vesentlighetsanalysen (tabell 3) viser at selskaper formidler mye på identifiseringsfasen (55,6%), mindre om prioriteringsfasen (27,03%), mens validering (7,5%)- og gjennomgangsfasen (12,4%) er lite beskrevet. Resultatene samsvarer med den tidligere forskningen til Ruiz-Lozano et al. (2022), hvor de fant lite informasjon om valideringen og gjennomgangen i selskapers vesentlighetsanalyse. Gitt direktivets definisjoner, er det som Olsen og Knardal (2020) poengterer, tilrettelagt for at informasjon kan unnlates. Sett mot den lave formidlingen av de respektive punktene, kan det implisere at selskapene ikke oppfatter det som en nødvendighet pr. dags dato. I lys av legitimeringsteorien kan det bety at selskaper anser den moderate formidlingen og selektive utvelgelsen av innholdet som tilstrekkelig for å oppnå symbolsk legitimitet (Dumay et al., 2015)

Resultatet tyder på at mangelen på regulatoriske forhold, vil gi varierte resultat på formidlingen av vesentlighetsanalysen. Det generelle avsnittet om vesentlighet, sammen med faktumet at 126 selskaper rapporterer på den endelige listen, samt 105 selskaper rapporterer på objektivene derav igjen, tyder på at det ikke er merkverdige problemer å identifisere og rapportere på vesentlige emner. Det kan derimot foretas en diskusjon om prosessen imellom og hvordan selskapene prioriterer disse. At informasjon aktivt utelates kan forklares gjennom den ledelsesorienterte interessentteorien (Beske et al., 2020). Det kan argumenteres for at dette kommer til syne i bruken av matrisen som illustrerer prioriteringen av de vesentlige emnene, i forhold til at antallet kriterier/matriser rapportert på er større enn teknikkene anvendt. Dette kan sees opp mot påstandene til Ruiz-Lozano et al. (2022) og Puroila og Makela (2019), som hevder at bruk av den todimensjonale x- og y-grafen kan gi et ufullstendig bilde, og at rapporteringsenheten ønsker å skjule det egentlige narrativet.

I lys av Unerman og Zappettini (2014) sine betraktninger, er det mulig å argumentere for at selskapene strategisk har formidlet innhold som ikke har røtter i interessentenes meninger slik som (Beske et al., 2020) sier. Dette inntrykket forsterkes gjennom vår empiri på formidlingen av validering (7,5%) og gjennomgang (12,4%), som i likhet med Ruiz-Lozano et al. (2022) scoret lavest på indeksen. At det foreligger en bevist lederstyring basert på dette er vanskelig å hevde. Likevel antyder resultatet at interessentene er lite involvert i disse fasene, som kan tyde på at selskaper velger emner uten dialog (Ruiz-Lozano et al., 2022). Å validere informasjonen som kommer frem av vesentlighetsanalysen kan være en krevende oppgave for en interessent uten videre tilgang på informasjon om den (Beske et al., 2020). Av indeksen vår kan det derfor argumenteres for at behovet for en attestasjon på analysen er høyst nødvendig for å ivareta interessentenes interesser.

Det er vanskelig å komme foruten GRI sin innvirkning på rapporteringen av bærekraft generelt og vesentlighetsanalysen. Hvordan formidlingsgraden utvikler seg i løpet av de påfølgende årene hvor de regulatoriske kravene trer i kraft er vanskelig å si. Likevel tilsier funnene våre at de som allerede har gjort seg kjent med rammeverket vil kunne ha en lettere overgang og muligens prestere bedre. Tabell 4 viser hvordan 71% av rapporterende enheter som oppnår poeng benytter seg av GRI i en eller annen forstand. Dette er en indikasjon på at GRI, samt de andre initiativene har en innvirkning på rapporteringen. Av disse foreligger det fortsatt et varierende resultat, noe

som kan sees i sammenheng med Amel-Zadeh og Serafeim (2018) sine uttalelser. Frem til regulatoriske standarder legger føring på utførelsen av rapporteringen, vil initiativene fortsatt fungere som retningslinjer på hvordan det kan gjøres.

Når det gjelder hvilke selskapskarakteristikker som driver formidlingen av vesentlighetsanalysen, og vårt første forskningsspørsmål, foreligger det en positiv signifikant sammenheng med formidlingen av vesentlighetsanalysen og selskapets størrelse. Litteratur peker på at større selskaper rapporterer mer på bærekraft, på grunn av grundigere ekstern overvåkning (Cormier & Magnan, 2003; Thorne et al., 2014). Dette er en logisk betraktning, som underbygges av våre funn, tyder på at større selskaper har, og vier mer ressurser på rapporteringen for å møte forventningene til interessenter og samfunnet rundt. Tidligere forskning er ikke enig om denne sammenhengen, hvor Farooq et al. (2021); Fasan og Mio (2017); Gerwanski et al. (2019); Torelli et al. (2020) og Torelli et al. (2020) ikke finner en signifikant sammenheng, mens Ruiz-Lozano et al. (2022) viser til det. Gjennom legitimitets- og interessenteorien, kan det tyde på at den økte oppmerksomheten rundt bærekraft de siste årene, og bevisste holdningen til interessenter, gjør at større selskaper må ta disse forholdene i betraktning ved utarbeidelse av bærekraftsrapporter og vesentlighetsanalyser. De største selskapene har et bredere utvalg interessenter, og større nedslagsfelt av grupper, som krever legitim aktivitet. Etterleves ikke disse kravene er risikoen at den sosiale kontrakten termineres, og i verste fall trues videre eksistens (Deegan, 2002).

I forhold til marked-til-bok ratioen, finner vi en signifikant positiv sammenheng med formidlingen av vesentlighetsanalysen. Funnene våre står i kontrast til Farooq et al. (2021) og Gerwanski et al. (2019), som ikke finner noen sammenheng med kvaliteten og formidlingen av vesentlighetsanalysen. Ser vi mot formidling av bærekraftsinformasjon, går funnene overens med Prado-Lorenzo et al. (2009). De hevder i sin studie at større formidlingsgrad av bærekraftsinformasjon kan brukes for å gjøre seg mer attraktive. I vår studie hvor vi finner lignende sammenheng på vesentlighetsformidlingen, kan det naturlig trekkes paralleller, og argumentere for at selskaper ønsker å gjøre det samme. Det kan være flere faktorer bak vårt funn. Dette kan blant annet skyldes at en høyere marked-til-bok tyder på et høyere nivå av informasjonsasymmetri (Hahn & Kuhnen, 2013), som vil si at markedet priser selskapet over bokført verdi med forventninger om videre verdiskapning. For at selskaper skal redusere kapitalkostnadene og ha tillit i markedet, kan de formidle mer om vesentlighetsanalysen i

bærekraftsrapporten. Dette kan minne om en ledelsesorientert tilnærming, som forklart gjennom interessentteorien, kan tyde på at ledelsen bevisst styrer informasjonsflyten til egen vinning. Skulle selskapet derimot vært overpriset, og selskapet ikke rapporterer i like stor grad, kan det bli dårlig mottatt av interessentene, som resulterer i en redusert markedsverdi.

Vi finner ingen signifikant sammenheng mellom avkastning på eiendeler og formidlingen, som samsvarer med tidligere litteratur (Gerwanski et al., 2019; Torelli et al., 2020). I likhet med Torelli et al. (2020) finner vi heller ingen signifikant sammenheng med gjeldsgraden.

I forhold til attestasjon og vårt andre forskningsspørsmål, finner vi en signifikant sammenheng med formidlingen av vesentlighetsanalysen. Resultatet betyr at selskapene med ekstern attestasjon på bærekraftsrapporten formidler mer om vesentlighetsanalysen enn selskapene som ikke har det. Vi kan dermed påstå at selskaper notert på Oslo Børs med attestert rapport vil formidle mer om vesentlighetsanalysen, hvilket samsvarer med tidligere forskning (Gerwanski et al., 2019; Ruiz-Lozano et al., 2022). I utvalget er det likevel bare 38 av 201 selskaper (18,9%) med ekstern attestasjon på bærekraftsrapporten. Det lavet antallet kan ses i sammenheng med frivilligheten og de økte kostnadene det påfører selskapene (Finanstilsynet, 2020). De selskapene som likevel har valgt å få bærekraftsrapporten attestert formidler mer om analysen, hvor attestasjonen er med på å styrke legitimiteten til rapporten og analysen (Ackers & Eccles, 2015; Ruiz-Lozano et al., 2022). Vi kan med våre funn ikke støtte opp under funnene til Michelon et al. (2015), som hevder attestasjon brukes for å oppnå symbolsk legitimitet. Å styrke legitimiteten behøver ikke å være synonymt med å skape den symbolsk. At selskaper som formidler i større grad velger å få en attestasjon, kan heller virke som et verktøy for å validere den substansielle informasjon, samt forhindre at rapporten oppfattes overflødig for interessentene.

6. Konklusjon

Formålet med denne studien var å utvikle kunnskap om i hvilken grad selskapene på Oslo Børs formidler om sin vesentlighetsanalyse. Resultatet viser en vekslende grad av formidling avhengig av hvilke forutsetninger som ligger til grunn. Selskaper har ikke problemer med å identifisere og rapportere på de vesentlige emnene, men det ligger et informasjonsgap i forklaringene på den underliggende prosessen. Den generelt fraværende formidlingen av vesentlighetsanalysen viser at all informasjon om prosessen ikke kommer frem, hvilket kan forklares gjennom legitimitetsteorien. Dette viser at selskaper ikke rapporterer på mer enn de må for å legitimere seg selv, og overholde den sosiale kontrakten, samtidig som at de engasjerer seg nok med interessentene til å dekke deres behov.

Studien viser at selskapskarakteristikkene størrelse og marked-til-bok driver formidlingen av vesentlighetsanalysen. I tillegg ble det avdekket sammenheng mellom selskapers formidling og hvorvidt bærekraftsrapporten er attestert eller ikke. Studien viser at selskaper som får rapporten attestert i større grad formidler om vesentlighetsanalysen.

I likhet med andre studier, er ikke vår uten begrensninger. Vi har et forholdsvis lavt antall observasjoner (201) da vi kun fokuserer på et regnskapsår (2021). Ved å utvide antall observasjoner over flere år kunne vi sett på eventuelle årseffekter, som ville vist resultatene over lengre tid. At indeksen baseres på eldre rammeverker, som har kommet ut i nyere versjoner, kan virke inn på resultatet. De eldre versjonene er fortsatt relevant, men benyttes ikke lengre. Vi undersøker også selskaper i ét land (Norge), og resultatene kan følgelig være vanskelig å generalisere utover vårt forskningsområde.

Likevel tilføyer studien viktig kunnskap som belyser de viktigste sidene av en vesentlighetsanalyse, både for rapporteringsenheten og interessentene. Funnene skal være med på å øke kredibiliteten til vesentlighetsanalysen, samt gjøre selskapene oppmerksom på hvor transparent de bør være. Studien illustrerer hvordan risikoen for lederstyring kan gå utover selskapets transparens. Funnene våre kan være med på å begrense dette, og demonstrere hvordan selskapene kan skape en sterkere tillit til interessentene gjennom åpenhet og dialog i rapporteringen.

For interessentene vil dette være funn som understreker viktigheten og makten de innehar over et selskap og deres aktiviteter. Denne selvbevisstheten og dynamikken har potensialet til å bedre bærekraftsrapporteringen- og arbeidet som helhet, som igjen er et riktig steg i den kollektive innsatsen mot et mer bærekraftig samfunn. For å ytterligere bedre rapporteringen og vesentlighetsanalysen, kan interessentene bruke sin makt og stille krav til attestasjon for å sikre kvaliteten på rapporten ytterligere. Funnene fra studien impliserer at attestasjonen fra eksterne tredjeparter fungerer til sin hensikt. Et steg i videre retning for revisorer, og andre aktører som attesterer bærekraftsrapporter, er å implementere attestasjon av vesentlighetsanalysen i selve oppdraget, samt bidra til å gjøre rapportene mer fokusert på det som er vesentlig. Følgelig vil de regulatoriske attestasjonskravene, som kommer med de øvrige rapporteringsstandardene, bidra til å validere bærekraftsrapportene.

6.1 Videre forskning

Begrensningene ved oppgaven er noe som legger opp til at det fortsatt er studier som kan gjennomføres for å besvare forskningsspørsmål utover vår oppgave. Vi undersøkte selskaper notert på Oslo Børs, hvor en annen alternativ vinkling på oppgaven kunne vært å se på selskaper uavhengig om de var børsnotert eller ikke. For å kunne generalisere på et større grunnlag kunne man også fokusert på selskaper i Skandinavia, som tidligere nevnt er kjent for å være ledende på bærekraftsrapportering. Et annet alternativ kunne vært å fokusere på større internasjonale selskaper, hvor man ville fått undersøkt formidlingen av vesentlighetsanalysen blant selskaper i ulike land. Studien fokuserer kun på regnskapsåret 2021. Ved å se på analysene over flere år kunne man undersøkt eventuelle årseffekter, og fått et innblikk på hvordan utviklingen av vesentlighetsanalyse som fenomen har vært. Her kunne flere og/eller andre variabler inkluderes i et forsøk på å avdekke sammenheng mellom flere drivere.

Innen et par år har større deler av selskaper i EU gått over til et nytt regelverk som vil skape en ny tidslinje for bærekraftsrapportering slik vi kjenner det. Hvordan utviklingen frem mot dette, og ikke minst etter er sentrale forskningsspørsmål som åpner opp for et helt nytt forskningsfelt. Å gjennomføre en lignende studie når den tid kommer, for å se om selskapene har forbedret formidlingen sin, er et eksempel på et videre studie som kan gjøres.

Avslutningsvis kan det være vanskelig å hevde intensjoner og motivasjoner kun i lys av teori og tidligere forskning. Å komme inn bak materien og få innsikt i hvordan vesentlighetsanalyser gjøres i praksis kunne dermed vært verdifull innsikt. Å gjennomføre dybdeintervjuer med rapporteringsenheter i utarbeidelsen av en vesentlighetsanalyse er dermed forslag på videre forskning.

Referanseliste

- Accountability. (2018). *AA1000 AccountAbility Principles*.
<https://www.accountability.org/standards/>
- Ackers, B., & Eccles, N. S. (2015). Mandatory corporate social responsibility assurance practices The case of King III in South Africa. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 28(4), 515-550. <https://doi.org/10.1108/Aaaj-12-2013-1554>
- Adevinta. (2022). *Adevinta Sustainability Report 2021*.
<https://www.adevinta.com/app/uploads/2022/04/Sustainability-Report-2021.pdf>
- Aerts, W., & Cormier, D. (2009). Media legitimacy and corporate environmental communication. *Accounting Organizations and Society*, 34(1), 1-27.
<https://doi.org/10.1016/j.aos.2008.02.005>
- Lov om aksjeselskaper, (1997). <https://lovdata.no/lov/1997-06-13-44>
- Amel-Zadeh, A., & Serafeim, G. (2018). Why and How Investors Use ESG Information: Evidence from a Global Survey. *Financial Analysts Journal*, 74(3), 87-103.
<https://doi.org/10.2469/faj.v74.n3.2>
- Ballou, B., Chen, P. C., Grenier, J. H., & Heitger, D. L. (2018). Corporate social responsibility assurance and reporting quality: Evidence from restatements. *Journal of Accounting and Public Policy*, 37(2), 167-188. <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2018.02.001>
- Bebbington, J., Larrinaga, C., & Moneva, J. M. (2008). Corporate social reporting and reputation risk management. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 21(3), 337-361.
<https://doi.org/10.1108/09513570810863932>
- Berg, R. C., & Munthe-Kaas, H. (2013). Systematiske oversikter og kvalitativ forskning *Norsk Epidemiologi* 23(2). <https://doi.org/10.5324/nje.v23i2.1634>
- Bernstein, L. A. (1967). Concept of Materiality. *Accounting Review*, 42(1), 86-95.
<https://www.jstor.org/stable/243978>
- Beske, F., Haustein, E., & Lorson, P. C. (2020). Materiality analysis in sustainability and integrated reports. *Sustainability Accounting Management and Policy Journal*, 11(1), 162-186. <https://doi.org/10.1108/Sampj-12-2018-0343>

- Bradley, L. (2022, 22 Desember). *Challenges and opportunities in ESG reporting and assurance*. KPMG. <https://kpmg.com/xx/en/blogs/home/posts/2022/12/challenges-and-opportunities-in-esg-reporting-and-assurance.html>
- Brandsås, H. (2019). Bærekraft og rapportering. *Revisjon og regnskap* 6, 31-33. <https://www.revregn.no/asset/Utgaver/2019/6-31-3.pdf>
- Brreg. (2022, 28. februar). *Hvem har regnskapsplikt?* Brønnøysundregistrene. <https://www.brreg.no/innsending-av-arsregnskap/innsendingsplikt-til-regnskapsregisteret/hvem-har-regnskapsplikt/>
- Brundtland, G. H. (1987). *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*. (A/42/427.). <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>
- Calabrese, A., Costa, R., Ghiron, N. L., & Menichini, T. (2019). Materiality Analysis in Sustainability Reporting: A Tool for Directing Corporate Sustainability Towards Emerging Economic, Environmental and Social Opportunities. *Technological and Economic Development of Economy*, 25(5), 1016-1038. <https://doi.org/10.3846/tede.2019.10550>
- Calabrese, A., Costa, R., Levaldi, N., & Menichini, T. (2016). A fuzzy analytic hierarchy process method to support materiality assessment in sustainability reporting. *Journal of Cleaner Production*, 121, 248-264. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.12.005>
- Cho, C. H., Laine, M., Roberts, R. W., & Rodrigue, M. (2015). Organized hypocrisy, organizational facades, and sustainability reporting. *Accounting Organizations and Society*, 40, 78-94. <https://doi.org/10.1016/j.aos.2014.12.003>
- Christensen, H. B., Hail, L., & Leuz, C. (2021). Mandatory CSR and sustainability reporting: economic analysis and literature review. *Review of Accounting Studies*, 26(3), 1176-1248. <https://doi.org/10.1007/s11142-021-09609-5>
- COM. (2001). *GREEN PAPER - Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility*. COMMISSION OF THE EUROPEAN COMMUNITIES. <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2001:0366:FIN:EN:PDF%20>
- Contrafatto, M. (2014). The institutionalization of social and environmental reporting: An Italian narrative. *Accounting Organizations and Society*, 39(6), 414-432. <https://doi.org/10.1016/j.aos.2014.01.002>

- Cormier, D., & Magnan, M. (2003). Environmental reporting management: a continental European perspective. *Journal of Accounting and Public Policy*, 22(1), 46-62.
[https://doi.org/10.1016/S0278-4254\(02\)00085-6](https://doi.org/10.1016/S0278-4254(02)00085-6)
- de Villiers, C., Rinaldi, L., & Unerman, J. (2014). Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 27(7), 1042-1067. <https://doi.org/10.1108/Aaaj-06-2014-1736>
- Deegan, C. (2002). Introduction: The legitimising effect of social and environmental disclosures – a theoretical foundation. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 15(3), 282-311. <https://doi.org/10.1108/09513570210435852>
- Deloitte. (2022). *EU setter standarden for bærekraftsrapportering fremover - hvordan ligger norske selskaper an?* <https://nor.deloitte.com/rs/712-CNF-326/images/Deloitte-Sustainability%20reporting%202021.pdf>
- Donaldson, T., & Preston, L. E. (1995). The Stakeholder Theory of the Corporation - Concepts, Evidence, and Implications. *Academy of Management Review*, 20(1), 65-91.
<https://doi.org/10.5465/Amr.1995.9503271992>
- Dowling, J., & Pfeffer, J. (1975). Organizational Legitimacy - Social Values and Organizational Behavior. *Pacific Sociological Review*, 18(1), 122-136. <https://doi.org/10.2307/1388226>
- Dumay, J., Frost, G., & Beck, C. (2015). Material legitimacy: Blending organisational and stakeholder concerns through non-financial information disclosures. *Journal of Accounting & Organizational Change*, 11(1), 2-23. <https://doi.org/10.1108/JAOC-06-2013-0057>
- Eccles, R. G., & Krzus, M. P. (2015). *The Integrated Reporting Movement: Meaning, Momentum, Motives, and Materiality*. John Wiley and Sons.
- EFRAG. (2022). *Draft ESRS 1 General requirements*.
<https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FSiteAssets%2F06%2520Draft%2520ESRS%25201%2520General%2520requirements%2520November%25202022.pdf>
- Eilifsen, A., & Messier, W. F. (2015). Materiality Guidance of the Major Public Accounting Firms. *Auditing-a Journal of Practice & Theory*, 34(2), 3-26.
<https://doi.org/10.2308/ajpt-50882>

- DIRECTIVE 2014/95/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 22 October 2014 amending Directive 2013/34/EU as regards disclosure of non-financial and diversity information by certain large undertakings and groups, (2014). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32014L0095>
- Farooq, M. B., Zaman, R., Sarraj, D., & Khalid, F. (2021). Examining the extent of and drivers for materiality assessment disclosures in sustainability reports. *Sustainability Accounting Management and Policy Journal*, 12(5), 965-1002. <https://doi.org/10.1108/Sampj-04-2020-0113>
- Fasan, M., & Mio, C. (2017). Fostering Stakeholder Engagement: The Role of Materiality Disclosure in Integrated Reporting. *Business Strategy and the Environment*, 26(3), 288-305. <https://doi.org/10.1002/bse.1917>
- Finanstilsynet. (2020). *KARTLEGGING AV FORETAKENES BÆREKRAFTSRAPPORTERING*. https://www.finanstilsynet.no/globalassets/tilsyn/finansiell-rapportering/kartlegging_av_foretakenes_barekraftsrapportering_01092020.pdf
- FN. (19.01.2023). *FNs bærekraftsmål*. FN-sambandet. Retrieved 11.01.2023 from <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>
- Forskrift om endring i forskrift om terskelverdier for beslutning om å unnlate revisjon etter aksjeloven § 7-6, (2023). <https://lovdata.no/forskrift/2023-02-13-186>
- Fortanier, F., Kolk, A., & Pinkse, J. (2011). Harmonization in CSR Reporting MNEs and Global CSR Standards. *Management International Review*, 51(5), 665-696. <https://doi.org/10.1007/s11575-011-0089-9>
- Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach* Pitman Publishing
- Gallo, P. J., & Christensen, L. J. (2011). Firm Size Matters: An Empirical Investigation of Organizational Size and Ownership on Sustainability-Related Behaviors. *Business & Society*, 50(2), 315-349. <https://doi.org/10.1177/0007650311398784>
- Gerwanski, J., Kordsachia, O., & Velte, P. (2019). Determinants of materiality disclosure quality in integrated reporting: Empirical evidence from an international setting. *Business Strategy and the Environment*, 28(5), 750-770. <https://doi.org/10.1002/bse.2278>
- Gillan, S. L., Koch, A., & Starks, L. T. (2021). Firms and social responsibility: A review of ESG and CSR research in corporate finance. *Journal of Corporate Finance*, 66. <https://doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2021.101889>

- Gray, R., Owen, D., & Adams, C. A. (2009). Some theories for social accounting?: A review essay and a tentative pedagogic categorisation of theorisations around social accounting. *Sustainability, Environmental Performance and Disclosures*, 4, 1-54.
[https://doi.org/10.1108/S1479-3598\(2010\)0000004005](https://doi.org/10.1108/S1479-3598(2010)0000004005)
- GRI. (2013). *G4 Sustainability Reporting Guidelines*. The Global Reporting Initiative
<https://respect.international/wp-content/uploads/2017/10/G4-Sustainability-Reporting-Guidelines-Implementation-Manual-GRI-2013.pdf>
- GRI. (2016a). *GRI 101: FOUNDATION*. Global Reporting Initiative.
<https://www.globalreporting.org/standards/media/1036/gri-101-foundation-2016.pdf#page=10>
- GRI. (2016b). *GRI 102: GENERAL DISCLOSURES*. Global Reporting Initiative.
<https://www.globalreporting.org/standards/media/1037/gri-102-general-disclosures-2016.pdf>
- GRI. (2021). *GRI 3: Material Topics 2021*. Global Reporting Initiative.
<https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/gri-standards-english-language/>
- GRI. (2022, 24. november). *Interoperability between ESRS and GRI Standards good news for reporters*. Global Reporting Initiative. <https://www.globalreporting.org/news/news-center/interoperability-between-esrs-and-gri-standards-good-news-for-reporters/>
- Hahn, R., & Kuhnen, M. (2013). Determinants of sustainability reporting: a review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding field of research. *Journal of Cleaner Production*, 59, 5-21. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2013.07.005>
- Haniffa, R. M., & Cooke, T. E. (2005). The impact of culture and governance on corporate social reporting. *Journal of Accounting and Public Policy*, 24(5), 391-430.
<https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2005.06.001>
- IFRS. (31.10.2018). *Amendment issued: IASB clarifies its definition of 'material'*. IFRS Foundation. Retrieved 15.03.2023 from <https://www.ifrs.org/news-and-events/news/2018/10/iasb-clarifies-its-definition-of-material/#>
- Ihlen, O., & Hoivik, H. V. (2015). Ye Olde CSR: The Historic Roots of Corporate Social Responsibility in Norway. *Journal of Business Ethics*, 127(1), 109-120.
<https://doi.org/10.1007/s10551-013-1671-9>

- IR. (2013). *THE INTERNATIONAL <IR> FRAMEWORK*. International Integrated Reporting Council. <https://www.integratedreporting.org/wp-content/uploads/2013/12/13-12-08-THE-INTERNATIONAL-IR-FRAMEWORK-2-1.pdf>
- IR. (2021). *International Integrated Reporting Framework* IFRS Foundation <https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/>
- IAASB. (2013). *ISAE 3000 (revidert) Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon*. <https://www.revisorforeningen.no/globalassets/fag/standarder-og-veiledninger/revisjonsstandardene/pr-05022021/isa-3000-0121.pdf>
- Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser?: innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3 ed.). Cappelen Damm
- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2020). *Forskningsmetode for økonomisk-administrative fag* (Vol. 4). Abstrakt forlag.
- Jones, P., Comfort, D., & Hillier, D. (2016). Materiality in corporate sustainability reporting within UK retailing. *Journal of public affairs*, 16(1), 81-90. <https://doi.org/10.1002/pa.1570>
- Jorgensen, S., Mjos, A., & Pedersen, L. J. T. (2022). Sustainability reporting and approaches to materiality: tensions and potential resolutions. *Sustainability Accounting Management and Policy Journal*, 13(2), 341-361. <https://doi.org/10.1108/Sampj-01-2021-0009>
- KPMG. (2022). *Big shifts, small steps*. https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/no/pdf/2022/10/SSR-Report_FINAL_High.pdf
- Krippendorff, K. (1980). Validity in Content Analysis. In E. Mochmann (Ed.), *Computerstrategien für die Kommunikationsanalyse* (pp. 69-112). Frankfurt, Germany: Campus http://repository.upenn.edu/asc_papers/291
- Larrinaga, C., & Bebbington, J. (2021). The pre-history of sustainability reporting: a constructivist reading. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 34(9), 131-150. <https://doi.org/10.1108/Aaaj-03-2017-2872>
- Machado, B. A. A., Dias, L. C. P., & Fonseca, A. (2021). Transparency of materiality analysis in GRI-based sustainability reports. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 28(2), 570-580. <https://doi.org/10.1002/csr.2066>

- Makela, H., & Nasi, S. (2010). Social responsibilities of MNCs in downsizing operations A Finnish forest sector case analysed from the stakeholder, social contract and legitimacy theory point of view. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 23(2), 149-174. <https://doi.org/10.1108/09513571011023174>
- Maroun, W. (2019). Does external assurance contribute to higher quality integrated reports? *Journal of Accounting and Public Polic*, 38(4). <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2019.06.002>
- Mayring, P. (2014). *Qualitative content analysis: theoretical foundation, basic procedures and software solution*. Klagenfurt. <https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:0168-ssoar-395173>
- Messier, W. F., Martinov-Bennie, N., & Eilifsen, A. (2005). A review and integration of empirical research on materiality: Two decades later. *Auditing-a Journal of Practice & Theory*, 24(2), 153-187. <https://doi.org/10.2308/aud.2005.24.2.153>
- Michelon, G., Pilonato, S., & Ricceri, F. (2015). CSR reporting practices and the quality of disclosure: An empirical analysis. *Critical Perspectives on Accounting*, 33, 59-78. <https://doi.org/10.1016/j.cpa.2014.10.003>
- Milne, M. J., & Adler, R. W. (1999). Exploring the reliability of social and environmental disclosures content analysis. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 12, 237-256. <https://doi.org/10.1108/09513579910270138>
- Mowi. (2022). *Integrated Annual Report 2021*. https://mowi.com/wp-content/uploads/2022/03/Mowi_Annual_Report_2021.pdf
- Neu, D., Warsame, H., & Pedwell, K. (1998). Managing public impressions: Environmental disclosures in annual reports. *Accounting Organizations and Society*, 23(3), 265-282. [https://doi.org/10.1016/S0361-3682\(97\)00008-1](https://doi.org/10.1016/S0361-3682(97)00008-1)
- NHO. (u.å.). *CSRD - EUs nye regler for rapportering om bærekraft*. Næringslivets Hovedorganisasjon. Retrieved 02.05.2023 from <https://www.nho.no/tema/barekraftig-utvikling/artikler/csr-d---eu-nye-regler-for-rapportering-om-barekraft/>
- Oliver, C. (1990). Determinants of Interorganizational Relationships - Integration and Future-Directions. *Academy of Management Review*, 15(2), 241-265. <https://doi.org/10.2307/258156>
- Olsen, A. B., & Knardal, P. S. (2020). EUs nye retningslinjer for foretaksrapportering av klimarelaterte opplysninger – byggverk på utrygg grunn? In T. Stenheim, K. M. Baksaas,

- & E. M. Kulset (Eds.), *Aktuelle temaer i regnskap og revisjon* (pp. 321-344).
<https://doi.org/10.23865/noasp.112.ch11>
- OSHA. (u.å.). *Standard Industrial Classification (SIC) Manual*. Occupational Safety and Health.
<https://www.osha.gov/data/sic-manual>
- Parker, L. D. (2005). Social and environmental accountability research: A view from the commentary box. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 18(6), 842-860.
<https://doi.org/10.1108/09513570510627739>
- Position Green. (2022). *ESG 100*. <https://www.positiongreen.com/advisory/esg100/>
- Prado-Lorenzo, J. M., Rodriguez-Dominguez, L., Gallego-Alvarez, I., & Garcia-Sanchez, I. M. (2009). Factors influencing the disclosure of greenhouse gas emissions in companies world-wide. *Management Decision*, 47(7), 1133-1157.
<https://doi.org/10.1108/00251740910978340>
- Puroila, J., Kujala, J., & Mäkelä, H. (2016). Reframing Materiality in Sustainability Reporting. *Academy of Management Annual Meeting Proceedings*, 2016(1), 12697.
<https://doi.org/10.5465/AMBPP.2016.12697abstract>
- Puroila, J., & Makela, H. (2019). Matter of opinion Exploring the socio-political nature of materiality disclosures in sustainability reporting. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 32(4), 1043-1072. <https://doi.org/10.1108/Aaaj-11-2016-2788>
- PWC. (2022, 20. desember). *Bærekraftsdirektivet (CSRD) vedtatt i EU – Hva betyr det for din virksomhet?* PricewaterhouseCoopers. Retrieved 18.04.2023 from
<https://www.pwc.no/no/pwc-aktuelt/enighet-om-baerekraftsdirektivet-csrd.html>
- Rassier, S. (2016, 2. september). *THE GRI REPORTING FRAMEWORK IS CHANGING. WHAT DO YOU NEED TO KNOW?* <https://ccc.bc.edu/content/ccc/blog-home/2016/09/gri-reporting-framework-changing.html>
- Lov om årsregnskap m.v., (1998). <https://lovdata.no/lov/1998-07-17-56>
- Revisorforeningen. (2022a). Attestasjon av bærekraft på Oslo Børs. (7).
<https://www.revregn.no/asset/Utgaver/2022/07/RR0722-28-29.pdf>
- Revisorforeningen. (2022b). *Europeiske standarder for bærekraftsrapportering klare*. Retrieved 21.03.2023 from <https://www.revisorforeningen.no/om-oss/dnr-mener1/europeiske-standarder-for-baerekraftsrapportering-klare/>

- Richards, G. (2021, 17.mars). ESG reporting – do you need Assurance? *KPMG UK Blog*.
<https://kpmg.com/uk/en/blogs/home/posts/2021/02/esg-reporting-do-you-need-assurance.html>
- Rodrigue, M., Magnan, M., & Cho, C. H. (2013). Is Environmental Governance Substantive or Symbolic? An Empirical Investigation. *Journal of Business Ethics*, 114(1), 107-129.
<https://doi.org/10.1007/s10551-012-1331-5>
- Ruiz-Lozano, M., De Vicente-Lama, M., Tirado-Valencia, P., & Cordobes-Madueno, M. (2022). The disclosure of the materiality process in sustainability reporting by Spanish state-owned enterprises. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 35(2), 385-412.
<https://doi.org/10.1108/Aaaj-08-2018-3629>
- Sachs, J., Lafortune, G., Kroll, C., Fuller, G., & Woelm, F. (2022). *Sustainable Development Report 2022*. Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781009210058>
- SASB. (u.å). *Exploring Materiality*. Sustainability Accounting Standards Board. Retrieved 19.04.2023 from <https://www.sasb.org/standards/materiality-map/>
- Smith, M. (2019). *Research Methods in Accounting* (Vol. 5). Sage Publications Ltd
- Steenkamp, N. (2018). Top ten South African companies' disclosure of materiality determination process and material issues in integrated reports. *Journal of Intellectual Capital*, 19(2), 230-247. <https://doi.org/10.1108/Jic-01-2017-0002>
- Stolowy, H., & Paugam, L. (2018). The expansion of non-financial reporting: an exploratory study. *Accounting and Business Research*, 48(5), 525-548.
<https://doi.org/10.1080/00014788.2018.1470141>
- Strand, R., Freeman, R. E., & Hockerts, K. (2015). Corporate Social Responsibility and Sustainability in Scandinavia: An Overview. *Journal of Business Ethics*, 127(1), 1-15.
<https://doi.org/10.1007/s10551-014-2224-6>
- Thorne, L., Mahoney, L. S., & Manetti, G. (2014). Motivations for issuing standalone CSR reports: a survey of Canadian firms. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 27(4), 686-714. <https://doi.org/10.1108/Aaaj-07-2013-1393>
- Tilling, M. V., & Tilt, C. A. (2010). The edge of legitimacy Voluntary social and environmental reporting in Rothmans' 1956-1999 annual reports. *Accounting Auditing & Accountability Journal*, 23(1), 55-81. <https://doi.org/10.1108/09513571011010600>
- Tjora, A. (2012). *Kvalitative forskningsmetoder* (Vol. 2). Gyldendal Akademisk

- Torelli, R., Balluchi, F., & Furlotti, K. (2020). The materiality assessment and stakeholder engagement: A content analysis of sustainability reports. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(2), 470-484. <https://doi.org/10.1002/csr.1813>
- Tower, C., & Harris, D. (2023a, 27. mars, 2023). *Navigating Challenges in ESG Assurance*. BDO. <https://www.bdo.com/insights/assurance/navigating-challenges-in-esg-assurance>
- Tower, C., & Harris, D. (2023b). *Which Level of Assurance is Best for Your ESG Reporting?* BDO. <https://www.bdo.com/insights/assurance/which-level-of-assurance-is-best-for-your-esg-reporting>
- Unerman, J., & Zappettini, F. (2014). Incorporating Materiality Considerations into Analyses of Absence from Sustainability Reporting. *Social and Environmental Accountability Journal*, 34(3), 172-186. <https://doi.org/10.1080/0969160X.2014.965262>
- Wee, M., Tarca, A., Krug, L., Aerts, W., Pink, P., & Tilling, M. (2016). *Factors Affecting Preparers' and Auditors' Judgements about Materiality and Conciseness in Integrated Reporting*. ACCA. <https://research.tilburguniversity.edu/en/publications/factors-affecting-preparers-and-auditors-judgements-about-materia>
- Windsor, D. (2010). The Role of Dynamics in Stakeholder Thinking. *Journal of Business Ethics*, 96, 79-87. <https://doi.org/10.1007/s10551-011-0937-3>
- Wollmert, P., & Hobbs, A. (2022, 1. august). *How the EU's new sustainability directive is becoming a game changer*. EY. Retrieved 03.05.2023 from https://www.ey.com/en_be/assurance/how-the-eu-s-new-sustainability-directive-is-becoming-a-game-changer

Vedlegg

Vedlegg 1 Viser sammenligning av vesentlighetsmatriser

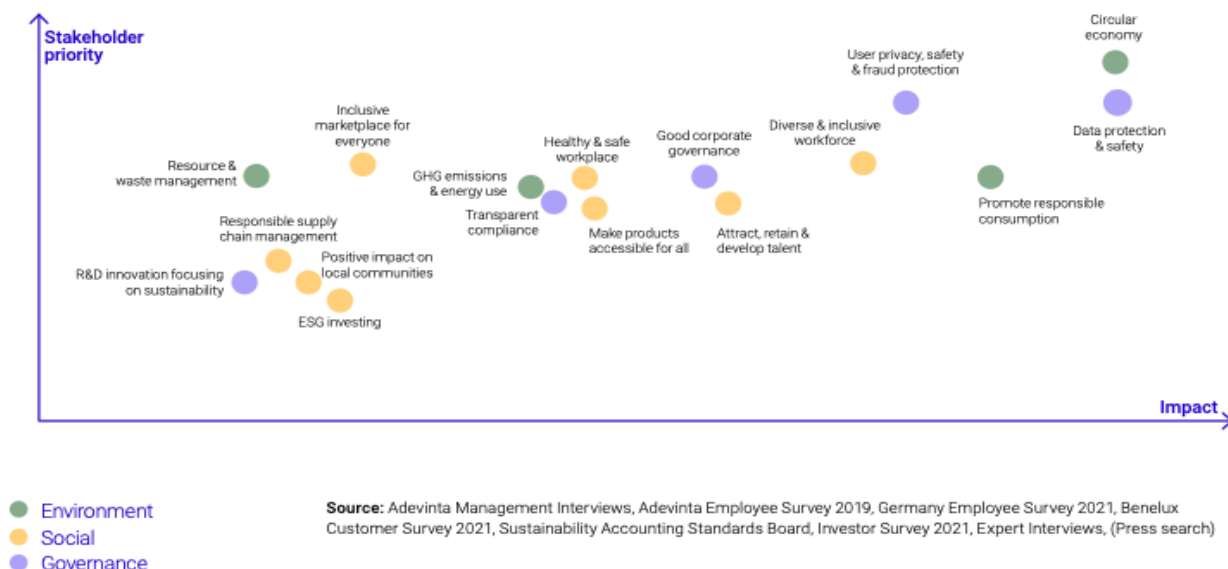
Mowi's most material value drivers

Figur 1 Viser Mowi ASA sin vesentlighetsmatrise.

Figuren viser et utdrag fra Mowi (2022, s. 21) sin integrerte årsrapport for 2021. Denne illustrerer hvordan selskapet har identifisert vesentlige emner, og videre prioritert disse ettersom hvilken viktighet de har ovenfor interessentene og selskapet selv. I matrisen har de listet opp emnene på en oversiktlig måte som står til score 1 på objekt 13.

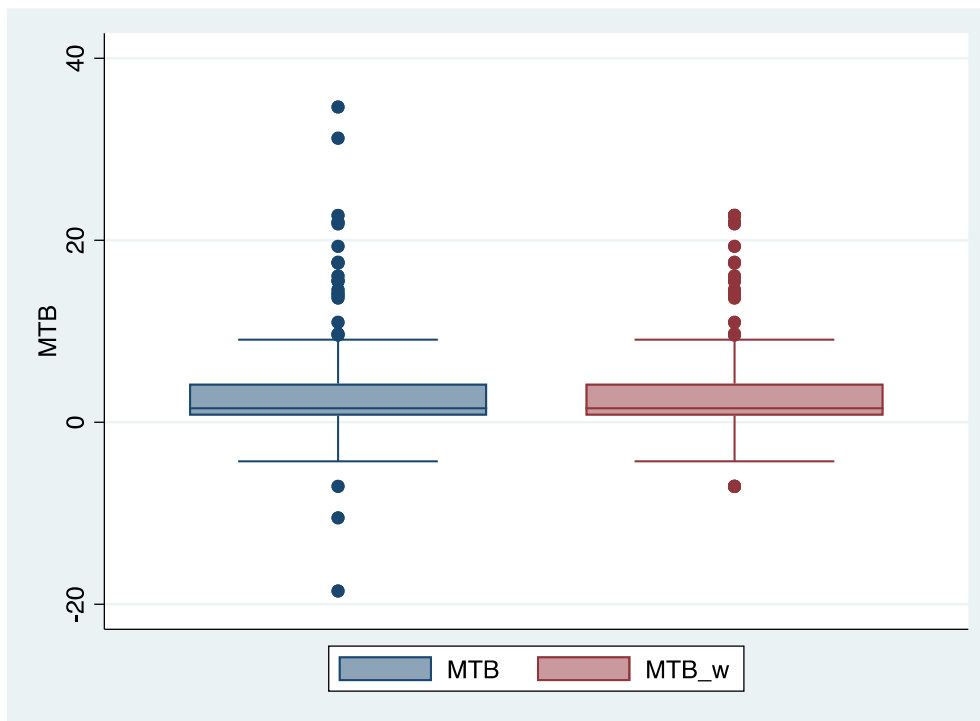
Adevinta ESG Materiality Matrix

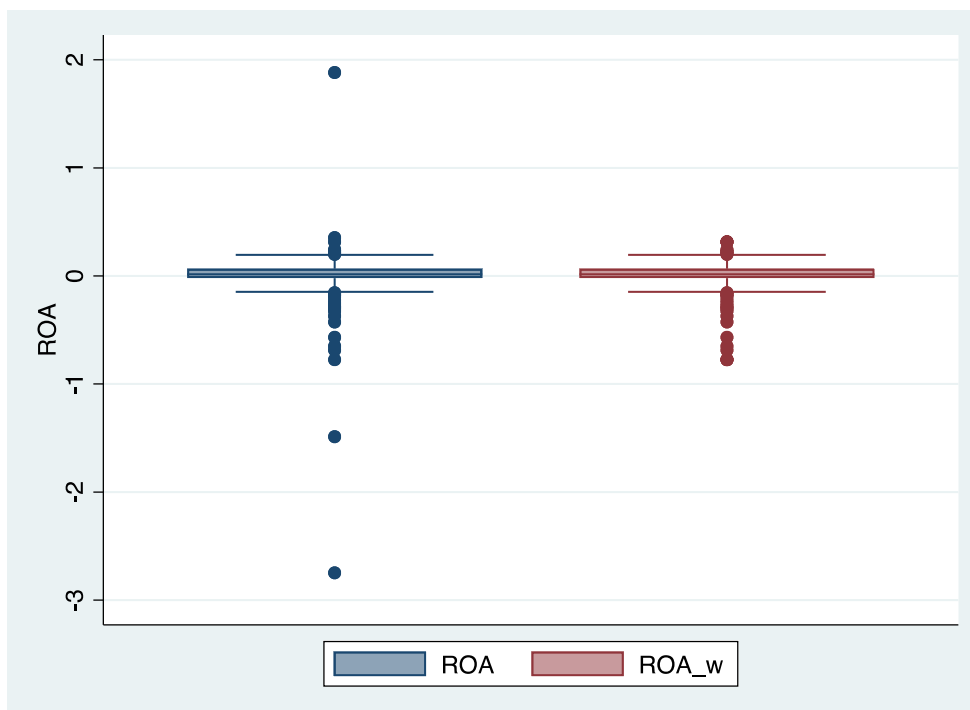
Figur 2 Viser Adevinta ASA sin vesentlighetsmatrise.

Figuren viser et utdrag fra Adevinta (2022, s. 8) sin bærekraftsrapport for 2021. Denne illustrerer hvordan selskapet har identifisert vesentlige emner, og videre prioritert disse ettersom hvilken «impact» de har, og prioritering ovenfor interessentene. I matrisen har de listet opp emnene på en uoversiktlig måte, samt at de ikke har en liste over de vesentlige emnene, som står til score 0 på objekt 13.

Vedlegg 2 Winsorizing av kontrollvariabler

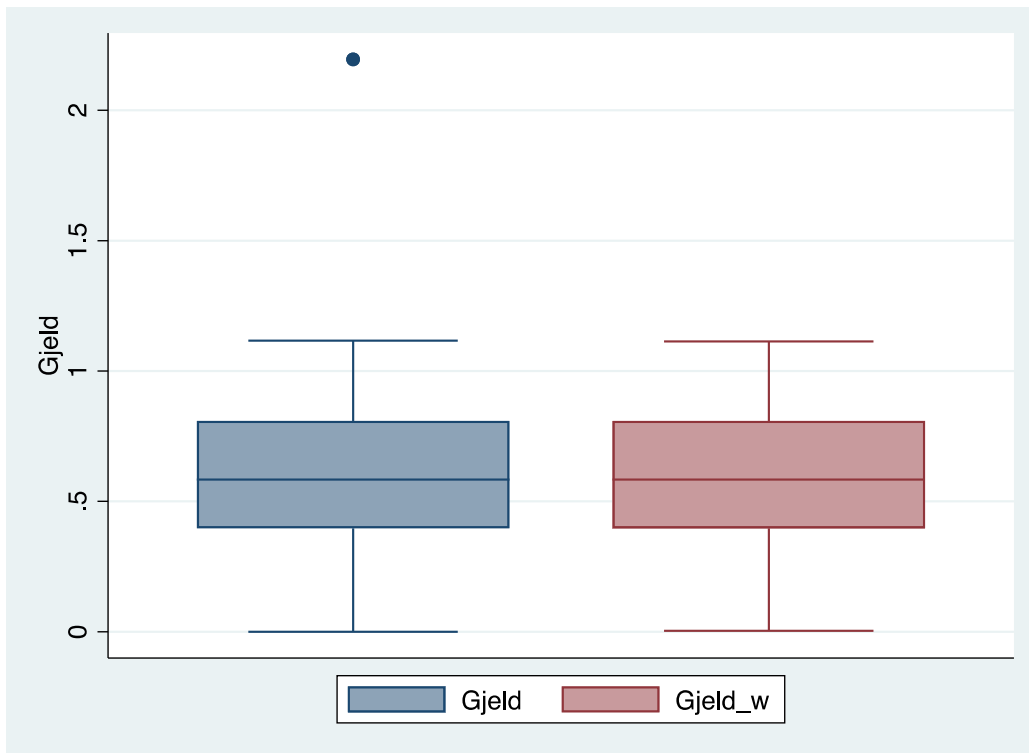

Figur 3 Viser MTB før og etter winsorizing

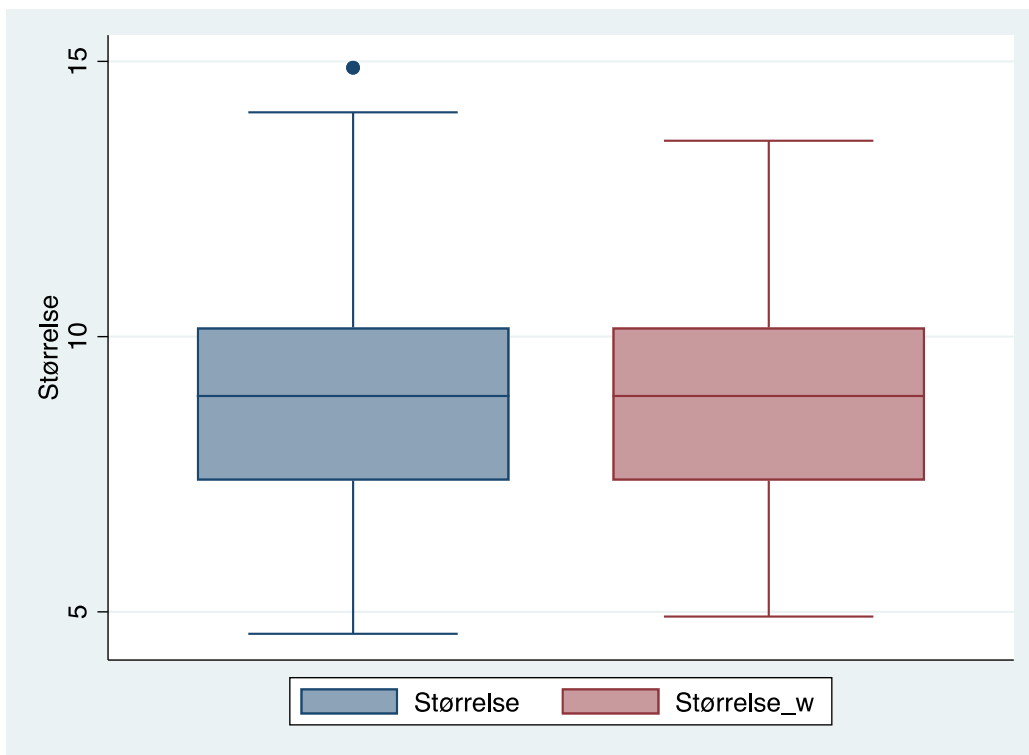

Figur 4 Viser ROA før og etter winsorizing

Figur 5 Viser Gjeld før og etter winsorizing

Figur 6 Viser størrelse før og etter winsorizing

Vedlegg 3 Variabler

Variabler	Beskrivelse	Kilde:
SUM	Summen av ytelse på de 15 objektene på vesentlighetsformidlingsindeksen	Forfatternes sammensetning av indeks
MTB	Marked-til-bok= (Antall aksjer*børskurs)/bokført EK	Egne utregninger
ROA	Avkastning på eiendeler= Inntekt før ekstra ordinære hendelser/Totale eiendeler	Egne utregninger
Gjeld	Gjeldsgrad = Sum gjeld / Sum eiendeler	Egne utregninger
Størrelse	Størrelse = Naturlig logaritme av totale eiendeler	Egne utregninger
Attestert	Dummy hvor 1 viser attestert, 0 ellers	Egne utregninger

Tabell 8 Viser variabler

Vedlegg 4 Fordeling av industridivisjoner

Betydning	Antall observasjoner
Gruvedrift (1000-1499)	31
Bygging (1500-1799)	6
Produksjon (2000-3999)	60
Transportering, kommunikasjon, elektrisk, gass og sanitetstjenester (4000-4999)	37
Handel (5000-5999)	6
Finans, forsikring og eiendom (6000-6799)	34
Tjenestetilbydere (7000-8999)	24
Offentlig forvaltning (9000-9999)	3

Tabell 9 Viser fordeling av industridivisjoner

Vi har hentet selskapene sine SIC-koder fra WRDS. Salmar og Atlantic Sapphire flyttes over til den tosfrede SIC-koden «20» da disse ligger på henholdsvis kode «900» og «200». Grunnet en

unaturlig plassering, tillater vi en slik overføring for å få de i en passende industridivisjon med selskaper i samme industri. Industridivisjonene er basert på OSHA (u.å.), og vi har i likhet med Gerwanski et al. (2019) slått sammen divisjonene engroshandel og retailhandel grunnet få observasjoner.

